

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNDE
YAŞANAN SORUNLARIN ARAŞTIRILARAK
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU (10/ 5, 6, 8,
22,58)
TUTANAK DERGİSİ**

**4'üncü Toplantı
23 Kasım 2023 Perşembe**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel'in, Komisyonun bugünkü gündemine ve katılımcılara "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel'in, Karadeniz'de yaşanan fırtına nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel'in, Komisyonun gelecek haftalarda yapacağı saha çalışmalarına ve programlara ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay'ın, ülkemizdeki balıkçı barınaklarının mevcut durumu, balıkçı barınaklarıyla ilgili yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

2.- Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdür Yardımcısı Taner Keskin'in, balıkçı barınaklarıyla ilgili genel problemler ve bu konuda yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

3.- Mekânsal Planlama Genel Müdürü Yavuz Erdal Kayapınar'ın, balıkçı barınakları konusunda Genel Müdürlüğün görevleri, tespitleri ve alınması

gereken tedbirler hakkında sunumu

4.- *Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanı Yasin Yıldırım'ın, balıkçı barınakları konusunda Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü'nün ilgili olduğu mevzuat ve bu konudaki tespitleri hakkında sunumu*

5.- *Sahil Güvenlik Komutanlığı Komutan Yardımcısı Tümamiral Cengiz Fitoz'un, balıkçı barınaklarının mevcut durumu ve balıkçı barınaklarında güvenliğe yönelik alınabilecek önlemler hakkında sunumu*

6.- *TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Kıdemli Başuzmanı İsmail Önden'in, Balıkçı Barınakları Projesi'yle ilgili çalışmaları, tespit ettikleri sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu*

**BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNDE YAŞANAN SORUNLARIN
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU (10/5, 6, 8, 22, 58)**

●
4'üncü Toplantı
23 Kasım 2023 Perşembe
●

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 13.02'de açıldı.

Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel,

Komisyonun bugünkü gündemine ve katılımcılara “Hoş geldiniz.” dediğine,

Karadeniz’de yaşanan fırtına nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine,

Komisyonun gelecek haftalarda yapacağı saha çalışmalarına ve programlara, ilişkin açıklama yaptı.

Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay tarafından, ülkemizdeki balıkçı barınaklarının mevcut durumu, balıkçı barınaklarıyla ilgili yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri,

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdür Yardımcısı Taner Keskin tarafından, balıkçı barınaklarıyla ilgili genel problemler ve bu konuda yaptıkları çalışmalar,

Mekânsal Planlama Genel Müdürü Yavuz Erdal Kayapınar tarafından, balıkçı barınakları konusunda Genel Müdürlüğün görevleri, tespitleri ve alınması gereken tedbirler,

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanı Yasin Yıldırım tarafından, balıkçı barınakları konusunda Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün ilgili olduğu mevzuat ve bu konudaki tespitleri,

Sahil Güvenlik Komutanlığı Komutan Yardımcısı Tümamiral Cengiz Fitoz tarafından, balıkçı barınaklarının mevcut durumu ve balıkçı barınaklarında güvenliğe yönelik alınabilecek önlemler,

TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Kıdemli Başuzmanı İsmail Önden tarafından, Balıkçı Barınakları Projesi’yle ilgili çalışmaları, tespit ettikleri sorunlar ve çözüm önerileri,

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 16.12’de toplantıya son verildi.

23 Kasım 2023 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.02

BAŞKAN: İsmail Emrah KARAYEL (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Nazım ELMAS (Giresun)

SÖZCÜ: Barış KARADENİZ (Sinop)

KÂTİP: Hilmi DURGUN (Antalya)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Değerli milletvekillerimiz, bakanlıklarımızın kıymetli temsilcileri, Balıkçılık ve Su Ürünleri Sektöründe Yaşanan Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonunun toplantısına hoş geldiniz.

Çoğunluğumuz mevcut, toplantıyı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel'in, Komisyonun bugünkü gündemine ve katılımcılara "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bugün balıkçı barınaklarıyla ilgili hususu, daha önceki toplantılarda da çokça ifade edilen gene balıkçılık ve su ürünleri sektöründeki önemli hususlardan, konulardan bir tanesi olan balıkçı barınaklarıyla ilgili konuyu detaylıca değerlendireceğiz.

Tarım ve Orman Bakanlığımızdan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızdan, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızdan, Sahil Güvenlik Komutanlığından, TÜBİTAK'tan ve İçişleri Bakanlığından temsilcilerimiz burada sunumlarını gerçekleştirecekler ve her sunum sonrasında milletvekillerimizin varsa soruları, görüşleri alınacak ve konuyu değerlendireceğiz.

Bugün ben katılanları elimdeki listeye göre takdim etmiş olayım, varsa eksik söylediklerim lütfen siz kendinizi tanıttın, takdim edin, burada kayda geçmiş olalım.

Tarım ve Orman Bakanlığı Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüzden Genel Müdürümüz Sayın Mustafa Altuğ Atalay burada. Gene Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Kaynak Yönetimi ve Balıkçılık Yapıları Daire Başkanlığından Daire Başkanı Doçent Doktor Mahir Kanyılmaz burada. Su Ürünleri Genel Müdürlüğü Kaynak Yönetimi ve Balıkçılık Yapıları Daire Başkanlığından Balıkçılık Yapıları Çalışma Grup Sorumlusu Ali Hakan Uçar burada, birazdan salonda olacak. Gene Tarım ve Orman Bakanlığımızdan Su Ürünleri Mühendisi Nesrin Kerman Hanım burada. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcımız Kerem Yeğnidemir burada. Hoş geldiniz. Gene Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü Kıyı Yapıları Daire Başkanlığından Daire Başkanı Çağlar Tabak burada. Hoş geldiniz. Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcısı Taner Keskin burada. Hoş geldiniz Taner Bey. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yavuz Erdal Kayapınar burada. Hoş geldiniz Sayın Genel Müdürüm. Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü Kıyı Alanları Dairesi Başkanlığından Daire Başkanı Savaş Çekin burada. Hoş geldiniz Savaş Bey. Gene Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanlığından Daire Başkanı Yasin Yıldırım... Katılacak mı? Peki, tamam, buradaki listede var, gelirse kendisini dinleriz. Milli Emlak Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcısı Fikri Yıldırım burada. Hoş geldiniz Fikri Bey. Sahil Güvenlik Komutanlığı Komutan Yardımcısı Tümamiral Cengiz Fitoz... Hoş geldiniz Cengiz Bey. Sahil Güvenlik Komutanlığı Harekat Başkanlığı Başkan Vekili

Kıdemli Albay Alpaslan Baysal... Hoş geldiniz Alpaslan Bey. Gene Sahil Güvenlik Komutanlığından Kıdemli Başçavuş Eyüp Yavaş burada. Sahil Güvenlik Komutanlığı Harekat Başkanlığından Su Ürünleri Mühendisi Şule Şumlu burada. Hoş geldiniz Şule Hanım. Gene TÜBİTAK'tan Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Kıdemli Başuzmanı, Balıkçı Barınakları Projesi'nin Yöneticisi Doçent Doktor İsmail Önden... Dışarıdalar, onlar sıraları gelince sunumu yapacaklar, herhâlde hazırlık yapıyorlar, öyle mi? Gene TÜBİTAK'tan Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsünden Zeynep Özsoy... Dışarıda Zeynep Hanım. Gene aynı enstitüden araştırmacı Batın Birol... Onlar da herhâlde dışarıda. İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğünden Kübra Kurtoğlu Vural burada. Kübra Hanım İller İdaresi Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı. Hoş geldiniz Kübra Hanım.

Tek tek böylece herkesi bir kez daha birbirine tanıştırmış olduk. Konunun bütün tarafları bugün burada, bizlerle birlikte, sunumlarını gerçekleştirecekler. Sunum sonrasında hem milletvekillerimizin katkıları, soruları olacak hem de bütün taraflar birbirlerini dinleyip... Bu konuda hepimizin aynı yerde olmamıza, buluşmamıza inşallah bu toplantımız vesile olur diye temenni ediyoruz.

Sunumumuza Balıkçılık ve Su Ürünleriyle... Tarım ve Orman Bakanlığımız Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünden Altuğ Bey, siz mi yapacaksınız sunumu?

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ALTUĞ ATALAY – Evet, ben yapacağım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam.

Genel Müdür Mustafa Altuğ Atalay, buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay'ın, ülkemizdeki balıkçı barınaklarının mevcut durumu, balıkçı barınaklarıyla ilgili yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ALTUĞ ATALAY – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, balıkçı barınakları... Ben bu slaytı özellikle göstermek istiyorum her seferinde, geçen sefer de bahsetmiştim. Aslında masmavi gözüken denizin altında yaşayan bir ekosistem var, bir canlı metabolizma var; o metabolizmayı biz masmavi bir şekilde görüyoruz. Profile baktığımızda buradan yakalanan ürünlerin karaya çıkış noktası balıkçı barınakları. Balıkçı barınakları, tarım sektöründen ayrılan bütçeyle Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından imal edilen, inşaatı yapılan, balıkçı gemilerinin barındığı, saklandığı; avlanan ve yetiştirilen su ürünlerinin karaya çıkarıldığı, bir kısmının satıldığı -satış da yapabiliyorsunuz- kötü hava şartlarında “balıkçı gemilerinin” diyoruz ama tüm deniz araçlarının sığınabildiği; ağların özellikle tamiratının yapıldığı, depolandığı, teknelerin bakım ve onarımının yapıldığı -ama tadilat yapamıyorsunuz, büyük tadilat yapamıyorsunuz- ve karaya çıkarılan ürünlerin resmî kaydedildiği ilk yerler. Bir balıkçı teknesi ne ise avcılıkta balıkçı barınağı da odur. Balıkçı barınağı olmadan denizde balıkçılık yapabilme imkânınız yok. Niçin? İşte karaya çıkaramıyorsunuz, yavaşlamıyorsunuz, saklanamıyorsunuz, mazot alamıyorsunuz, bunları kayda alamıyorsunuz. Dolayısıyla eğer balıkçılık yapacak isek balıkçı barınağının muhakkak bu işlemlerini yürütüyor olması gerekiyor.

Tabii ki sosyal bir alan oluşuyor. Bunun için bir işletme binasının, satış yerinin, soğuk hava depolarının, buz üretim alanlarının, ağ tamir, yıkama ve depolama yerlerinin, kasa yıkama yerlerinin ve bu kasaları depolama yerlerinin olması gerekiyor. Tamir, bakım, yapısal değişiklik yapılmadan muhakkak bu teknelerin yapımının olması gereken bir alanın olması gerekiyor. Yem ve malzeme

deposu bırakılıyor. Balıkçılar üşüyor, ısınmak için, karınlarını doyurmak için bir restorana, ufak bir kafeteryaya ihtiyaç duyuyorlar. Katı ve sıvı atık depolarının olması gerekiyor çünkü belli bir atık da çıkıyor. Tuvalet ve benzeri sosyal depolar olması lazım. Araç parkı da olması lazım. Bu aracı da ister kamyon olarak düşünelim -buralardan yüklenecek balıkların karaya çıkarılması için- istersek balıkçıların kullanacakları araçları, şahsi araçlarını park edeceği yerler olması gerekiyor. Altyapı olarak da rıhtım, mendirek ve kara yolu olmadan mümkün değil bir balıkçı barınağının olması. Bazı yerlerin kendisi rıhtım ve mendirek oluşturacak jeolojik yapılara sahip olduğu için... Gene ülkemizde de eksiklik bulunan yerler var ama genel itibarıyla baktığımız zaman ülkemizdeki balıkçı barınaklarının yüzde 73'ünde rıhtım var, yüzde 87'sinde mendirek var, kara yolu büyük oranda -büyük asfalt kara yollarından bahsediyorum- yüzde 92 oranında var ama olmayanlarda da sıkıntı yaşıyor.

Ülkemizde yaklaşık -bizim kayıtlarımızda- 384 tane balıkçı barınağı var. Farklı kurumlarda farklı rakamlar çıkabiliyor yani bu rakam 400'e kadar çıkabiliyor. Sebebi şu: Ulaştırma Bakanlığı ve biz, balıkçı barınağı olması için bazı şartları zorunlu tutuyoruz. Belediyeler veya özel müteşebbisler, balıkçıların kendisi, farklı yapılarda iskele veya karaya çıkış noktaları gibi yerler tesis etmişler. Buralar resmî balıkçı barınağı olmasa da genel araştırmada balıkçı barınağı statüsünde olmayan yapılarda da balık çıkarılabildiği için sayılarda değişiklik olabiliyor. Balıkçı barınaklarının çok büyük bir bölümü, yüzde 30'u neredeyse Doğu Karadeniz Bölgesi'nde var. Akdeniz'de yüzde 5 civarında, 6'yı buluyor. İç sularda da var; Van Gölü'nde var, Eğirdir Gölü'nde var. Ege Denizi'nde yüzde 21 civarında, Marmara Denizi'nde de yüzde 28 civarında balıkçı barınaklarının dağılımı.

Belki de bu sunumun en can alıcı noktalarından bir tanesi bu. Balıkçı barınaklarını ilgilendiren kanun adedi 16 efendim yani 16 ayrı kanun, Çevre Kanunu'ndan, Gecekondu Kanunu'ndan, Boğaziçi Kanunu'ndan Askerî Yasak Bölgeler, Kooperatifler Kanunu ve bu kanunlardan yetki alarak çıkarılmış Balıkçı Barınakları Yönetmeliği var. Bu yönetmelikle balıkçı barınakları idare edilmeye çalışılıyor.

Buradan sonra, genel tanıtımdan sonra aslında hemen balıkçı barınaklarının sorunlarına odaklanıyoruz. Bazı bölgelerde, özellikle Doğu Karadeniz'de bizim tespit ettiğimiz, saydığımız yani kayıtlarımıza geçmiş 12 kilometrede 9 balıkçı barınağı var. Balıkçı barınakları arası 730 metre ama Akdeniz'e geldiğimiz zaman, Ege'ye geldiğimiz zaman bazı bölgelerde 30, bazı bölgelerde 40 kilometreye kadar çıkan mesafelerde balıkçı barınağı var. Tabii ki Doğu Karadeniz'in balıkçılık yapısıyla da ilgili baktığımızda aslında her köyün önünde küçük bir iskele varmış; o iskeleler imkânlar dâhilinde hem yolu korumak amacıyla T şeklinde mendireklerle kapatılınca o bölgeler balıkçı barınağı statüsüne kavuşturulmuş, her mahallenin aşağı yukarı birer tane balıkçı barınağı olmuş. Bu, o bölgelerdeki balıkçı barınağının farklı amaçlarda da kullanılmasına aslında neden olmuş. Akdeniz'deki ve Ege'deki bölgelerde, biliyorsunuz -belki Akdeniz'in en güzel turistik bölgelerinde de- balıkçılarla birlikte turizmin aynı sektör içerisinde aynı alanları paylaşması da yine o bölgelerdeki farklı sorunları gündeme getiriyor, getirmeye başlıyor.

İmar planı, belki balıkçı barınakları için en önemli sorunlardan bir tanesi. Yaklaşık yüzde 50'sinin imar planı yok. Çok eskiden yapılmış, kadimden beri balıkçı barınağı olarak kullanılan yerler; imara almaya çalışıyorsunuz ama tapuya baktığınız zaman bir kısmı vakıflarda, bir kısmı farklı şahıs özel tapularında. Böyle sıkıntılarla da uğraşıldığında hepsinden imar geçirmek ciddi bir bütçe de gerektirdiği için hepsine birden baktığımızda aslında imarı tamamlanamamış yapılar ve imar olmayınca da nerede başlıyor, nerede bitiyor, sınırını tespit etmek de son derece zor oluyor.

Mevzuata aykırı yapılar özellikle Doğu Karadeniz Bölgesi'nde son derece yaygın olarak kullanılıyor. Sol taraftaki fotoğraflar İspanya Malaga bölgesinden çekildi, biz çektik. Yine balıkçıların şahsi kullanım amacına hizmet edilen binalar yapılmış yani barakalar yapılmış. Balıkçılar bu bölgede

kıyafetlerini değiştirebiliyorlar, gerekirse uyuyabiliyorlar, ısınma ihtiyaçlarını karşılıyorlar yani Akdeniz'in bütün bölgelerinde aslında bu Türkiye'de "dam" olarak tabir edilen bütün yapılardan var lakin balıkçılar harici hiç kimse kullanamıyor. Ama bizde de benzeri yapılar oluşturulmuş; bu yapılara da zaman içerisinde sosyal yapıları çok güçlendiği için balıkçı harici kişiler yerleşmişler, artık balıkçılar giremez olmuş. Gene bir hizmete mahsus yani denizcilik amacıyla çalışıyor ama balıkçı tekneleri değil, yatlar daha çok bağlanıyor ve özel amaçlı kullanılmaya başlanmış bunlar. Sorduğunuz zaman "Balıkçı ruhsatı var mı?" aslında o da var. Burada da aslında yine yasal bir boşluktan istifade ediliyor, balıkçılık amacıyla balıkçılık sektöründen ayrılmış, ayrılarak ödenekle yapılmış yerler başka amaçlarla kullanılıyor. Buradan İlişi Balıkçı Barınağı'nın bir örneğini göstermek istiyorum. Aslında bölgenin -Kastamonu bölgesinde- tek plaj yeri ve eskiden kalma yine birkaç balıkçıya ait depoların olduğu bölge. Bu, sonradan balıkçı barınağına çevriliyor. Balıkçı barınağında yüzmek, balık yakalamak yasaktır ama bölgenin tek plajı bir şekilde balıkçı barınağı statüsünde oluşuyor. Oradaki vatandaşla yüzmeye deseniz, buradan denize girme deseniz bir türlü oluyor. Evler balıkçı barınağı yapılmadan önceydi, yıksanız başka türlü. Farklı belediyelerden -bu Akdeniz'de de var, Ege'de de var, Karadeniz'de de- bunlara imar izni verilmese bile yapı kayıt altına alınmış, suları bağlanmış, ufak tefek ruhsatlandırılmış yani resmiyet de kazandırılmış. Bu sorun aşağı yukarı Türkiye'deki bütün balıkçı barınaklarında benzer şekilde karşımıza çıkıyor. "Yüzün vatandaş," dediğimiz zaman bu sefer orayı kiralamış balıkçı kooperatifi diyor ki: "Yüzmelerine müsaade ettik ama bıraktıkları kirlilik de gözüktüyor, bunları kim temizleyecek?" Burada bir boğulma olduğu zaman kim bunun sorumlusu gibi pek çok yasal problemlerle karşımıza çıkıyor. Bazı bölgeler, mesela Karadeniz Ereğli'den Bozhanne Balıkçı Barınağı'nı örnek gösterdik. Halkın tam yaşam alanı yani restoran var. Bununla pek çok yerde karşılaşabilirsiniz, Yalova'da da var, İstanbul'da da var. Yaşam alanı ama balıkçı barınağında. Balıkçı barınağının statüsüne yönetmelik olarak baktığınız zaman aslında buraya normal vatandaşın girmesi çok hoş karşılanmıyor. Neden? Çünkü bir iş yeri; hem de ağır iş yeri, vinçler çalışıyor, tekneler var, balıkçılar kıyafet bakımından o bölgenin yapısına uygun değil. Bu gibi sorunlarla karşılaşıldığı zaman diyorlar ki: "Burası artık balıkçı barınağı olmasın, bir turizm veya sayfiye bölgesi olsun." Bunlar yine balıkçı barınaklarında en çok karşılaşılan problemler.

Otopark diyorsunuz, bu sefer otoparkı... Hani, İstanbul'da düşünün bir otoparkın ne kadar kıymetli olduğunu. Balıkçı barınağınızın otoparkı var ise bunu farklı amaçlarla kullanan kooperatif yönetimleri veya farklı idareler karşımıza çıkıyor ve bunları tek bir kanunla veya bir balıkçı barınağı yönetmeliğiyle yönetmek son derece zor oluyor.

Taranma veya temizlik, mendirek tamirâtı gibi pek çok problemle karşılaşıyoruz. Balıkçı barınaklarının aşağı yukarı, neredeyse yüzde 70'inin taranmasına yani derinleştirilmesine ve bakıma, onarıma ihtiyacı var. Elbette ki böyle 400 tane balıkçı barınağınız var Türkiye'nin üç bir tarafına yayılmış. Bir geçtiğimiz hafta sonu çıkan fırtınayla bu rakam misliyle arttı. Karadeniz gibi bir yerde balıkçılık yapacaksa balıkçı barınağına ihtiyaç var ama o dalgalar, o akıntılar muhakkak kumu taşıyor ve her sene her sene bunların bakıma ihtiyacı, taranmaya ihtiyacı oluyor. Ulaştırma Bakanlığı elinden geldiğince bunlara yetişmeye çalışıyor ama dünyanın hiçbir tarafında bunları bir anda temizleyecek bir altyapı da yok ama yine imkânlar ölçüsünde idare ediliyor.

Yine, devletin yapmış olduğu limanlar bazı yerlerde balıkçılar tarafından çok kullanılmıyor, bu sefer feribot yanaşma talebi oluyor. Feribotlara müsaade edildiği zaman oradan inen binen yolcuların güvenliği, bu feribotların babalara bindirdiği yük ile balıkçı teknelerinin bindirdiği yük arasındaki statik hesaplardan dolayı balıkçı barınaklarının çok daha çabuk yıpranması; eğer izin vermezseniz önemli bir yerleşim alanına, turizm alanına feribotla yolcu taşıyamıyorsunuz, liman yapılacak yere sadece barınak yapılmış. Bunun haricinde, özel tekneler... Yine, Ulaştırma Bakanlığımız denizde vatandaşımızın

birleşmesini istiyor. Küçük sportif amaçlı veya gezi tekneleri çok fazla sayıda arttı son yıllarda. Bunlar yat limanlarına bağlanırsa çok yüksek bedeller ödeniyor; balıkçı barınakları atıl durumdaysa, boş alanlar var ise bunlar bağlandığı takdirde bu sefer balıkçılardan çok daha fazla yer işgal ediyorlar.

Yine, balıkçılığın yapısı gereği geç vakitte çalışılıyor, biraz kirli çalışılıyor. Bunlar olduğu zaman, hani vatandaşa da serbest bırakıldığı zaman en büyük sıkıntılardan bir tanesi vatandaşlardan geliyor, “Burası balık kokuyor, biz burada balık istemiyoruz.” diyorlar. “Balıkçı barınağı, elbette ki balık kokacak ve balık da olacak.” dediğimiz zaman bu sefer sosyal bir problem olmaya başlıyor.

Asıl kanunumuz 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, bu kanunun altyapısında yönetmelikleri çıkarmaya çalışıyoruz ama Balıkçı Barınakları Yönetmeliği 1989 yılında çıkarılmış, 1996 yılında revize edilmiş, en son 2008 yılında tekrar bir revize edilmiş ancak 2020 yılında Su Ürünleri Kanunu’nda bir değişiklik yapıldı. Bu kanunla birlikte aslında birkaç temel değişiklik yapıldı. Bu değişikliğin önemli kısmını müsaade ederseniz okumak istiyorum. “Tarım ve Orman Bakanlığının teklifiyle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüşü alınarak, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca balıkçı barınakları üst yapıları ile birlikte yapılır.” hükmünü getirdi yüce Meclisimiz ancak burada pek çok kanundan bahsettim. Altyapı Bakanlığı adı üzerinde altyapıları yapıyor, “Üst yapıları biz kendi mevzuatımızdan ötürü yapamıyoruz.” diyorlar. Aslında, burada da kanunda düzeltilmesi gereken bir yapı var.

Yine, değişikliklerden bir tanesi: “Milli Emlak Genel Müdürlüğünün görüşü alınarak, Tarım ve Orman Bakanlığınca süresi on yıldan fazla olmamak üzere su ürünleri ile ilgili kooperatif veya kooperatif birliklerine ya da su ürünleri üretici birliklerine 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın pazarlıkla kiraya verilir.” şeklinde kanun yazıldı. Burada da Milli Emlak Genel Müdürlüğü kiralama yapıyordu, değişiklikle artık Tarım Bakanlığına, bizlere geçti bu kiralama ama Milli Emlakın görüşünü alıyoruz. Yirmi beş yıla kadar bir kooperatife kiralayabiliyorduk, o on yıllarla sınırlandırıldı. Takdir edersiniz ki yirmi beş yıl çok uzun bir süreydi, artık kendi mülk durumuna geliyordu kooperatiflerin. Eskiden sadece avcılıkla ilgilenen kooperatiflere kiralanabiliyordu, şimdi yetiştiricilik de önemli bir sektör hâline geldi, yetiştiricilik yapan birliklere de bu yerler Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın pazarlıkla kiraya verilebiliyor. Yani büyük bir balıkçı barınağının, Karadeniz, Doğu Karadeniz’deki bir balıkçı barınağının, hem de balıkçılık için çalışan bir balıkçı barınağının yıllık kirasının 18 bin lira olduğunu biliyoruz -15 bin lira, 18 bin lira- batıya doğru gittikçe, gelirleri arttıkça yat bağlayabiliyorlar, bunların fiyatları artıyor, 1 milyona kadar çıkan balıkçı barınaklarının kiralaları var ancak genel itibarıyla, gerçekten balıkçılık amacıyla kullanılıyorsa devlet kâr edilmesi amacıyla buralardan fazla kira almıyor.

Yönetmelik çalışmalarına başladık kanun değişikliğinden sonra. Bütün kurumlarla aslında mutabakat sağlanarak bir yönetmelik hazırladık. Lakin, bu yönetmelik, kanun eksikliği olduğu için, kanunda bir tamamlama gerektiği için balıkçı barınaklarının... Belki, özellikle belirtilen balıkçı barınakları kanununun -tabii, takdir Meclisimizin- çıkarılması bizim için uygun olur. Eğer kanunsal altyapı olmadan bu yönetmeliği çıkarır isek pek çok alanda yine beklenen başarıyı sağlayamayacağımız aslında aşikâr. Bunun için -yine, biraz önce okuduğum- 1380 sayılı Kanun’da var olan hükümler doğrultusunda biz genelgelerle yönetmeye çalışıyoruz, küçük talimatlarla, Bakanlık talimatlarıyla yönetmeye çalışıyoruz balıkçı barınaklarını. Mesela, kiralaması yapılamıyordu, kiralamalara başladık, farklı altyapıları geliştirmeye başladık. Ha, bunlar dava da ediliyor yani yönetmeliğe aykırı veya yönetmelikten tam, bire bir destek almayan genelgelerle yönetildiği için dava ediliyor ama kanuna dayandırdığımız için yine kazanıyoruz. Ama en büyük sorunlarımızdan bir tanesi, balıkçı barınaklarını balıkçı kooperatiflerine de kiralayamıyorduk yine bu kanuni düzenleme olmadan ama 2020’den itibaren

65 tane balıkçı barınağını kooperatiflere kiraladık, 39 tane balıkçı barınağının da kira sözleşmesini tadil ettik. Dolayısıyla, aslında bir sıkışıklığı nispeten de olsa çözmüş olduk. Bu fotoğrafı koyuyoruz, neden? Çünkü pek çok yerde neredeyse kutlamalarla, törenlerle bu barınakların kiralamaları yapıldı, balıkçılarımız tarafından büyük bir memnuniyetle karşılandı ama tabii ki pek çok problemimiz devam ediyor.

Bu problemlerin biz farkındayız, biliyoruz, üzerine de gitmeye çalışıyoruz ama özellikle yasal altyapısı olmayınca kıyıdaaki yapılarla müdahale etmek son derece zor. İşte, bir bölgenin en güzel sayfiye noktası balıkçı barınağı. Balıkçı Barınakları Yönetmeliği'nde diyor ki: "Kooperatif bu balıkçı barınağını tel çitle çevirmek zorunda." O bölgeyi çevirdiğiniz zaman bütün kamuoyundan tepki alıyorsunuz, bütün belediye başkanları -fark etmiyor hangi yönetimde olduğu, hangi partide olduğu- tabii ki tepkiyle karşılıyor, kendileri yıkıyorlar o çitleri. Buna benzer problemler; işte, yat bağlamak gerekiyor, ara sıra hem denizde kalmaması için hem de eğer yer var ise balıkçı barınağında yatın bağlamasını uygun görüyoruz. Zaten büyük, çok lüks yatlar yat limanlarına gidiyor. Ama yat limanında eğer kapasite eksikliği varsa "Buyurun, gelin, balıkçı barınağına bağlayın." diyoruz. Ama öyle bir ortam oluşuyor ki balıkçılar kendi yerlerini yatlara vermeye başlıyorlar veya bu işte damlardan... Aslında "Balıkçılık amacıyla kullanılsın -İspanya'da örneği var- kendi ağını orada depolasın." demişiz ama balıkçılar çıkmış, o bölgenin önde gelenlerine -meslek söylemek doğru olur mu bilmiyorum ama- hani doktorlara, avukatlara, sporculara kiralamaya başlamışlar; böyle bir altyapı oluşmuş.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sataşma var.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ALTUĞ ATALAY – Özur dilerim, ya hakikaten söylemek şık olmadı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Mecliste biliyorsunuz, en çok avukatlar, sonra da doktorlar var.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ALTUĞ ATALAY – Balıkçı barınaklarında da öyle efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, buyurun.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ALTUĞ ATALAY – Bu sorunları biliyoruz, farkındayız, üzerine de gidiyoruz, mümkün olduğu kadar çözmeye de gayret ediyoruz. Sorunların çözülmesi için Bakanlık olarak daha objektif bir gözle bakılması... Bizim hani bir de denetim görevimiz olduğu zaman bazen kolluk gözüyle de bakıyoruz yani fazla da sıkıştırabiliyoruz "Acaba nasıl çözebiliriz?" diye. Dedik ki işte "Türkiye'nin en itibarlı akademik kuruluşu TÜBİTAK; TÜBİTAK'tan hizmet alalım, bütün balıkçı barınaklarını hem imar yönünden hem eksiklikleriyle hem altyapısıyla incelesin, bize bir rapor hazırlasın ve o rapora göre hem işte Meclisimizin takdirine hem diğer bakanlıkların, kamu kuruluşlarının takdirine verelim ve o rapor doğrultusunda bir çözüm önerisi bulalım." Bu amaçla, bir hizmet satın aldık TÜBİTAK'tan, onu da dinleyeceksiniz. Biz de hani ne çıkacağını bilmiyoruz ama çıkana razı olacağız.

Bizim için önemli diğer bir konu, bu senenin başında kendi denetim birimimize gittik kendimizi söyledik, dedik ki: "Biz, bu balıkçı barınaklarında problemler yaşıyoruz. Bu mevzuat çerçevesinde de çözüm bulamadık, bize yardımcı olacak rapor hazırlarsanız, yol gösterirsiniz..." Aslında bir kurumun denetim birimlerine bunları söylemesi risk içerir ama bu riski göze aldık ve kendimizi yazılı bir şekilde söyledik. Bu balıkçı barınaklarının çözümü için ne yapılması gerekiyor? İç denetim birimimiz de bu raporu hazırlıyor, çalışıyor, o da Sayın Bakana arz ettikten sonra talimat olarak... Tabii ki "Kendi

mevzuat yapımızla ve altyapımızla nasıl düzeltebiliriz?” onların çalışmasını da iç denetim birimi bize sunacak, TÜBİTAK’ın da raporu çıkmış olacak. Bu arada dünyadaki diğer örnekleri de hem TÜBİTAK hem ilgili diğer paydaşlarımız inceliyor.

Dünyada da çok farklı değil ama bir balıkçıya gidip “Ya, buradaki damı siz başkasına kiralarsanız nasıl olur?” diye sorduğunuzda aslında çok net diyor ki: “E, o zaman ben burayı kullanamam, benim balıkçılığım zarar eder.” Bizde ise “Hadi, o da kullansın, ben de kullanayım, o biraz tatil yapsın, ben de kış döneminde balıkçılık yaparım.” deyip farklı bir yapıyla karşımıza geliyor.

Şunu da ifade etmek istiyorum ki belki de yapılması gereken en önemli konulardan bir tanesi kamu algısını değiştirmek yani vatandaşın bu balıkçı barınaklarını ister restoran olarak ister dam olarak ister yat bağlama yeri kullanma talepleri artık biraz talepten fazla ileriye gitti, baskı unsuru olarak kullanılmaya başlandı. Ama bir önceki sunumumda da bana sorulmuştu “Balıkçılıkla ilgili en önemli problem ne?” dersiniz balıkçılıkla ilgili en önemli problem balıkçı barınakları çünkü balıkçı barınaklarında biz denetimi kuvvetli bir şekilde yapar isek -bu hâliyle çok kuvvetli bir denetim yapmak mümkün değil- zaten küçük balığı da engelleriz, yasa dışı avcılığı da engelleriz, kayıt dışı tekne varsa, kişi varsa onları da engelleriz. Ama şu aşamada işte, sayfiye alanındaki en güzel yer balıkçı barınağı statüsünde. Tabii, Boğaziçi’nde, İstanbul’da düşünün, belki metrekare olarak Türkiye’nin değil dünyanın en pahalı alanlarından bahsediyoruz, böyle de yerler. Belki de güzellik olarak da... Bir yönetmelikle bunları yönetmek son derece zor, vatandaşın da talepleriyle birlikte daha zor duruma geliyor.

Bunun için ne yapılması lazım? Açıkça bizim aklımıza gelen işte, Toprak Koruma Kurulu gibi bir balıkçı barınağı koruma kurulu oluşturulabilir belki. Bu kurul aracılığıyla -kooperatifler, balıkçılar içinde olmadan olmaz- illaki balıkçıların da temsil edildiği bir platformda devletin ilgili kurumları, Sahil Güvenlik Komutanlığımız, Ulaştırma Bakanlığı, bizim yerel teşkilatımızın olduğu ayrı ayrı birimler...

Bir de aslında şu da güzel bir örnek oldu: Sulama birlikleri bundan üç beş yıl önce son derece kötüydü. Bir Sulama Birlikleri Kanunu çıkarıldı, her barajın bir sulama altyapısı oluşturuldu, bu sulamanın başına daha resmî, özellikle Tarımdan ve DSI’den görevli memurlar yerleştirildi ve her şey kontrol altına alındı, eskiye göre çok daha güzel işletilir durumda. Belki burada da böyle bir altyapıyla kanunsal değişikliklerle hangilerinin balıkçı barınağı olarak işletilmesi gerekir, hangilerinin yat limanına dönüştürülmesi gerekir, hangileri belki de dam olarak bırakılacak, yine devletin bütün organlarının birlikte karar vermesi gereken bir husus. Bunlar ayrıldıktan sonra hakikaten, balıkçıya tam anlamıyla hizmet edilebilecek.

Onun karşılığında da aslında bu balıkçı barınaklarından çok ciddi gelirler de elde edilebilir. Bu gelirlerin yine o balıkçı barınağının sadece tamiratında, güzelleştirilmesinde kullanılması da yasal olarak o konuya sabitlenirse kendi içerisinde kendi bakımını yapabilecek duruma da getirilebilir. Çünkü hani bunun elektrik faturasını... Bazen balıkçı barınaklarını kiralamadığımız zaman e, orada elektrik kullanılıyor, güvenlik çalıştırılıyor, e, parasını kimse almıyor, e, bunlar nasıl ödenecek? “Bu tür kayıt dışı balıkçıların kendi arasında yapmış olduğu ödemeleri, harcamaları da aslında resmî bir kayıt altına alıp o balıkçı barınağı için veya o birliğin çerçevesi altındaki barınakların bulunduğu yerlerde bunlar çözüm olarak kullanılabilir.” diye düşünüyoruz.

Takdirlerinize sunarız.

Arz ederiz efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Atalay.

Konu hakkında görüşleri olan, soru soracak olan vekillerimiz varsa...

Sayın Sarıbal...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon Başkanım, değerli arkadaşlar; aslında tabii, bu araştırma komisyonunun özü de tam da bu meseleleri yerinde ve saatinde tartışmak ama Sayın Müdür sulama birlikleri meselesini açınca onu da örnekleyerek orada bir dağınıklığın çıkan kanunla toparlanıp daha iyi, işlevsel bir hâle geldiğini söyledi. Ben, uzun zamandır çiftçiyim, daha doğrusu hayatım boyunca çiftçiyim Bursa Karacabey, Mustafakemalpaşa bölgesinde ve bu Sulama Birlikleri Kanunu değiştiğinde biz de yine bu Meclisteydik. Sulama birlikleri kendi özgül ağırlıklarıyla çalışıyor idiler, daha sonra Devlet Su İşleri bünyesine alındı, oradan bir resmi görevli atandı ve bugüne kadar çiftçilerin hiç olmayan sulama paraları tarımsal desteklerden direkt Ziraat Bankasından da kesilmesine rağmen -çok üzgünüm- sulama birlikleri geçmiş döneme göre çok daha başarısız. Yabancı ot mücadelesinden tutun da kanaletlerin tamirine kadar bütün hepsinde ciddi bir zafiyet ve ciddi bir sorun var; yollara kadar acayip derecede sıkıntı yaşıyoruz, kendilerine defalarca bildirdim ve Türkiye’den de aldığım durum budur. Mesele, sulama birliklerinin değiştirilmesi değildi, sorun varsa onun sulama birlikleriyle beraber çözülmesine dairdi. Sulama birliklerinin balıkçı barınaklarının yapısal dönüşümünün bir örneği olarak sunulmasını doğru bulmadığımı özellikle sizinle paylaşmak isterim çünkü sulama birlikleri maalesef yabancı ot mücadelesinden tutun suyun düzenli verilmesine kadar, yosun tutma kapasitesinden tutun aktarımına kadar geçmiş yıllara göre çok daha kötü bir durumda. Bire bir yaşadığım için özellikle söylemek istediğim, sulama birliklerinin kamulaştırılması, özerkliğinin alınması, Devlet Su İşlerine bağlanması doğru değildir. 2016 Birleşmiş Milletler Türkiye’de Su Yönetimi Raporu’na uygun hareket edilmiştir; bu yanlıştır, doğru değildir. Dolayısıyla balıkçı barınaklarıyla ilgili eğer değişecek bir yöntem bulunacaksa bu yöntem buna benzer bir yöntem olmamalı diye sadece bilgilerimi sunmak istedim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler.

Şimdi Eylem Ertuğ Ertuğrul.

Buyurun Sayın Ertuğrul.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, çok değerli katılımcılar; öncelikli olarak memleketim Zonguldak ve Ereğli en fazla hasar olan bölge olmak üzere, Batı Karadeniz Bölgemizde özellikle ciddi hasarlara neden olan bir hafta sonu yaşadık. Özellikle balıkçılık ve su ürünleri adına ciddi problemler yaşadık, maalesef can kayıplarımız oldu. Batan geminin 12 Türk mürettebatının sadece 2’sinin naaşına ulaşabildik, hâlâ arama çalışmaları devam ediyor, aileler kıyıda bekliyor.

Neden böyle bir faciayı yaşadık? Evet, normalin çok üzerinde şiddetli rüzgâr oldu, tam fırtına oldu, çok yağış oldu fakat şöyle bir gerçeklik var -Sayın Başkanımızın da sunumunda anlattığı gibi- Doğu Karadeniz Bölgesi’nde ağırlıklı olarak çok sık bulunan balıkçı barınakları maalesef Batı Karadeniz Bölgesi’nde yeterli sıklıkta yok. Zaten balıkçılık faaliyetlerinin -daha önceki toplantılarda da hepimizce malum olduğu üzere- çok büyük bölümü Karadeniz’de yapılıyor ve Batı Karadeniz Bölgesi’nde böyle tehlikeli havalarda balıkçıların barınabileceği maalesef yeterli korunaklı barınaklar mevcut değil.

Ben şimdi şöyle bir düşünüyorum, Karasu bölgesinden Zonguldak’a kadar gidiyorum, Karasu ile Zonguldak arasında bulunan balıkçı barınaklarını değerlendiriyorum; böyle bir havada gırgırları geçtim, küçük voli teknelerinin bile barınabileceği ciddi barınaklar maalesef yok. Şimdi, Karasu’da bir liman var, özel bir şirket tarafından işletiliyor. Akçakoca’da bir balıkçı barınağı var, kapasitesi son derece yetersiz ve yeterli korunak sağlamıyor, büyük teknelerin girmesi maalesef mümkün değil. Oradan devam ediyorum, Alaplı bölgesinde devletin yaptığı, iyi düşünülerek, lokasyon olarak iyi düşünülerek

yaptığı bir liman var aslında, balıkçı barınağından daha büyük bir liman; her türlü şey yapılabilir yani gerekirse bir tersaneyi bile çevirerek her türlü tamirat işlemi yapılabilen alan var fakat -artık bir mühendislik hatası olarak mı değerlendirmek lazım, iş bilmemezlik olarak mı değerlendirmek lazım, işin teknik yönüne çok hâkim değilim ama- bu balıkçı barınağı kullanılmıyor. Niye kullanılmıyor? Doluyor, tıkanıyor, teknelerin girip çıkması mümkün değil ki ben de birkaç kere kendi teknemle saplandım orada, öyle söyleyeyim. Geliyor işte -slaytlarda gösterdiniz- tarama tekneleri, çamur teknesi geldi en son, geldi, liman ağzını taradı, taşıdı dışarı biriken alüvyonları, kumları fakat çok kısa süre içerisinde tekrar burası kullanılamaz bir hâle geliyor.

Oradan devam ediyoruz, böyle şiddetli havalarda barınılabilecek Ereğli Limanı ve balıkçı barınağı var fakat burası da mendirek yapısı itibarıyla, hem iç mendirekler hem de dış mendirekler itibarıyla maalesef yeterli olmuyor. Her sene mutlaka özellikle lodos olan havalarda ciddi problem yaşıyoruz ve bu gemilerin karaya vurması bizim için hiç böyle sürpriz bir şey değil, çok sık yaşadığımız şeyler ama şu son havada o kadar büyük hasar oldu ki gelip o balıkçı barınağını keşke gözlerinizle görebilseydiniz. Yani belki 100'ün üzerinde amatör balıkçı teknesi hasar aldı, battı, 19 veya 17 civarında ruhsatlı, yeşil ruhsatlı teknede hasar var, çok ciddi ağ kayıpları var yani her teknenin, trol teknelerinin, diğer büyük teknelerin ciddi ağ kayıpları var, mağazalarda ciddi hasarlar var. Burası da yeterli bir koruma sağlamıyor.

Buradan devam ediyorum kuzeye doğru, Kozlu bölgesine geliyorum; Kozlu Balıkçı Barınağı da aslında planlı olarak büyük bir şekilde planlanmış fakat yeterli dayanıklılıkta değil. Bir önceki havada mendirek orada da ikiye ayrıldı, şu an hiçbir şekilde koruma sağlamıyor, bu havada da aynı şekilde problemler yaşanıyor.

Bu noktada özellikle dikkat çekmek istediğim nokta Batı Karadeniz Bölgesi'nde yeterli korunak sağlayabilecek balıkçı barınağının olmaması. Ve özellikle en çok kullanılan, hamsi zamanında da gırgırlar tarafından en çok kullanılan bölge Ereğli Balıkçı Barınağı'dır. Ereğli Balıkçı Barınağı'nın mutlaka bir revizyona tabi tutulması, iç mendirek ve dış mendireklerde uzatma çalışmalarının yapılarak buranın korunaklı bir hâle gelmesi gerekiyor. Ereğli Limanı'nın bir tarafını askerî mendirek olarak kullanıyoruz. Askerî mendirek olarak kullanılan bölgedeki son batan gemi de mendireğe çarparak, parçalanarak battı ve can kayıpları orada gerçekleşti. Bu mendireğin üzerine geçen sene biten bir yükseltme çalışması yapıldı ve bu ilk havada hiçbir şey kalmadı, yapılan bütün onarımın hepsi tekrar denize gitti, hiçbir şey kalmadı. Bunların mutlaka daha iyi planlanarak yapılması gerektiğini düşünüyorum.

Yine slaytlarda gördük, balıkçı barınaklarının büyük bölümünde restoranlar var. Bunların da büyük bölümü şehir merkezinde olduğundan ve çekim merkezi hâline geldiğinden, turistik merkezler hâline geldiğinden burada belki yönetmeliklere aykırı olarak restoran olan yerler de var; bunları bir şekilde çözüme kavuşturmamız gerek diye düşünüyorum çünkü bu insanlar hem orada ekme parası kazanıyorlar hem balıkçının getirdiği ürünlerin vatandaşa çok hızlı ve taze bir şekilde buhaneye girmeden sunulmasını sağlıyorlar hem orada istihdamı sağlıyorlar hem de her şehre turistik bir özellik katıyorlar. Siz bahsettiniz sunumda balıkçılarla beraber aynı bölgenin kullanılmasının sıkıntılarının olduğunu fakat ben size şöyle söyleyeyim -gene çok hâkim olduğum bölge adına konuşacağım bununla ilgili- Ereğli'de çok rahat birlikte bir kullanım söz konusu; ne balıkçılar diğer üst taraftaki kullanımdan rahatsız oluyor ne restoranları kullanan aşağıdaki balıkçılardan rahatsız oluyor; bunlar birbirinden rahatça, tamamen ayrılmış durumda. Bir şekilde, bu mendirek üzerinde veya balıkçı barınakları içerisinde yer alan bu tür kuruluşların yönetmeliklere uygun veya yönetmeliğin bunlara uygun hâle

getirilerek bence şehrin sosyal yaşamına kazandırılmalarında fayda var. Bu, balıkçı kooperatiflerine de ekstra gelir sağlayacaktır diye düşünüyorum. Bu noktada bir çözüm sağlamanın bu Komisyonun çok önemli bir görevi olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Ertuğrul.

Şimdi söz isteyen Sayın Vehbi Koç.

Buyurun Sayın Koç.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Sayın Başkanım, Sayın Genel Müdürlerim, Sayın Komutanlarım, kıymetli hazırım; hepinizi selamlıyorum.

Maalesef bu hafta biz denizciler için üzücü haberlerin konuşulduğu bir hafta. Meslektaşım, aynı işi yıllarca beraber yaptığımız geleneksel bir denizci ailenin bir gemisi, Kafkametler gemisi maalesef fırtına nedeniyle battı, 12 kardeşimizden -resmî bir açıklama henüz yapılmamış olmasına rağmen- birisinin -söylemekte de güçlük çekiyorum- cesedi bulundu, diğer 11'iyle ilgili...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – 10; bu sabah birine daha ulaşıldı, 10 kişi kayıp.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Şimdi, denizcilik, esasında bir bütündür, hepimizin -ister balıkçılık olarak olsun ister denizcilik olarak olsun- hayatının her alanına dokunuyor. Dünyada taşınan bütün yüklerin -ve gıda da dâhil buna- yüzde 85'i denizcilik faaliyetlerinden elde edilir fakat toplumların en az bilinçli olduğu, günlük hayatlarında pek de fazla konuşmadıkları, bilmedikleri konu denizcilik. Yaradan, dünyanın dörtte 3'ünü su yarattı, biz insanların da dörtte 3'ü sudan ibarettir. Demek ki su ve sudaki hayat, suyun insanlığa hitap eden yönü son derece kıymetli ama biz aynı oranda meseleye sahip çıkabiliyor muyuz, koruyabiliyor muyuz, istifade edebiliyor muyuz, bu büyük bir soru. İnşallah, zaman içerisinde bu tip komisyon çalışmalarıyla ve ülkemizin kalbi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında benzeri konuları, kanun gerekiyorsa kanun, başka yöntemler varsa araştırma raporlarıyla veya başka çalışmalarla destekleyerek hem toplumu bilinçlendirme hem de meselelerimizi çözme noktasında gayret göstermemiz gerekir.

Sayın Başkanım, geçen sunumunuzda da sizleri dikkatle izlemiştim. Yaptığım konuşmada bu balıkçı barınakları niye önemli? Çünkü bir işi konuşurken ilk adım son derece önemli, ilk düğme son derece kıymetli. Eğer siz ilk adınızı düzgün atmazsanız sendelersiniz, düşersiniz veya ilk düğmeyi düzgün bağlayamazsanız orada sonrasını getiremezsiniz. En önemli konulardan biri bu ve bu konular tartışılırken de kendi zaviyemden baktığımda... Ki Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz Bey'in seçim bölgem Trabzon'a yaptığı ziyaretteki çalışmada da kendisi bir fırsat verdi, bir beş on dakika, fikirlerimi sunma imkânı buldum. Günün sonunda Sayın Cumhurbaşkanı Vekilimize, durum bu, bu şartlarda kırk yılı aşkın bir denizci olarak... 82 mezunuyum, eğitim hayatımı da katarsanız yarım asırlık bir denizci olarak konuşuyorum, hem az veya çok ister denizcilik olarak olsun ister balıkçılık olarak olsun bilfiil de bu işi yapan, hâlen daha da yapmaya devam eden bir kişi olarak, halkımın temsilcisi olarak bu sorunlara değinmek önemli.

Sayın Başkanım, sunumunuzda şöyle bir başlangıç yaptınız: Tarım sektörüne ayrılan bütçe... Ben bunun yanına bir soru işareti koydum, benim bildiğim kadarıyla -lütfe yanlış biliyorsam siz bizi aydınlatın- şu anda da önümde, uzun zamandır takibini yaptığım Akçaabat Darıca Balıkçı Barınağı'nın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanmış olan imar planı askıya çıkartıldı. Arkadaşlar, balıkçılar aradılar, uzun zamandır bu imar planı yapılamıyordu. Dolayısıyla bu barınağın nüfus kâğıdı yoktu, fiilen bir yapı vardı ama tescil edilmiş bir şey yoktu, imar planı yoktu, kullanıma açılmıyordu, bir yerde usulsüz diyelim, kaçak diyelim, -tabii, kelimeleri kullanırken dikkatli olmaya çalışıyorum-

ama elektriği suyu olmayan, hiçbir altyapısı olmayan ama bir şekilde de insanların barınma ihtiyacını gidermek istedikleri bir yerdi, buranın bir balıkçı barınağına dönüşmesi için mücadele veriyorlardı. Dolayısıyla Bakanlığımızın, Ulaştırma Bakanlığımızın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına sunmuş olduğu imar planı, mevzi imar planı şu anda askıya alındı. Ahali çok mutlu, bir an önce plan onaylanır, Bakanlık burayı yaparsa onlar da kullanmaya başlarlar. Soru şu: Ayrılan bütçeden -bilmiyorum, sadece doğru bilgiye ulaşmak için bunu size soruyorum- bu harcamaları Ulaştırma Bakanlığı mı yapıyor, Tarım Bakanlığı mı yapıyor? Bunun netleşmesi için yani bilgi amaçlı ve mevcut hazırunun da bu bilgiye sahip olması adına bunu soruyorum.

İkincisi, sunumunuzda çok güzel şeylerden bahsettiniz. Yine, soru olarak, bunu tekrar karşı soru olarak sizlere söyleyeceğim. 2 başlık hâlinde faaliyetlerden bir balıkçı barınağı içerisinde olması gereken yapılardan ve işletme usullerinden bahsettiniz. Allah aşkına, bugün şu 2 listeyi barındıracak şekilde Türkiye’de tek bir tane balıkçı barınağını örnek olarak gösterebilir miyiz? Yani kısmi olarak olanlar olmuştur ama bir bütünlük şeklinde, bir tip proje şeklinde hazırlanmış, sunulmuş, hizmete alınmış bir balıkçı barınağı var mı? Maalesef yok. Oysa, şunların dışında Sayın Genel Müdüre teşekkür ediyorum. Damlar konusu, bir denizci olarak beni uzun zamandır huzursuz eden, her gördüğümde de canımın sıkıldığı ve keyfiyetin zirve yaptığı, asla bir denizcinin kabul edilemeyeceği bir yapılaşma modeli. Yani bu ülke, bu Meclis eğer bu sıkıntılı durumdan kendini kurtaramazsa ben bu dönemki çalışmalarımızı hakikaten amacına ulaşmamış çalışmalar olarak görüyorum, tez zamanda bu meseleden bir an önce kurtulmamız lazım.

Şimdi, bugüne kadar ne olursa olsun... Sözümlü belki biraz fazla uzattım ama hakkınızı helal edin; denizlerde can kaybının, mal kaybının olduğu böyle acılı günlerde bir meslek erbabının gördüklerini, yaşadıklarını bir şekilde duygusal bir yaklaşımla dile getirip ideale ulaşma noktasında gayret sarf etmesini, bütün paydaşlara sektör adına sorunları aktarmasında biraz çabalamasını da lütfen anlayışla karşılayın. Ben, bu ülkenin denizciliğinin de ulaşması gereken noktaya ulaşabilmesi için çok emek vermiş, çok gayret sarf etmiş, ömrünün tamamını da Piri Reis Denizcilik Vakfı Başkanı olarak geçirmiş, bir gün bile başka şeyle uğraşmayan bir kardeşiniz olarak konuşuyorum. Biz, bu meseleyi çözemezsek balıkçılığın diğer alanlarını, diğer sorunlarını çözme şansımız yoktur. Yanlış sorunun hiçbir zaman doğru cevabı olmaz. Kanunla ilgili, Sayın Genel Müdürüm doğru söyledi, eğer bir işin kanunu yoksa hangi yöntemlerle sorunlara müdahale edilir, işte, yönetmeliklerle, genelgelerle, Bakanlık talimatlarıyla ama nereye kadar? Medeni bir ülkenin bu tip konularda toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde iyi hazırlanmış, bütün paydaşlarının görüşleri alınmış ve uygulamaya konulduğunda da sorunları çözdüğünün görülebildiği bir kanun çalışmasına muhakkak ihtiyacımız vardır. İnşallah, komisyon çalışmaları sonucunda alacağımız tavsiye kararıyla da böyle bir çalışmayı yapmak yine 28’inci Dönem vekillerine nasip olur.

Arkadaşlar, soru çok ama dediğim gibi diğer katılımcıların fikirleri de çok kıymetlidir, ben burada toparlamaya çalışıyorum. Tekrardan başımız sağ olsun. Şimdi, burada can kaybı olarak gemi adamlarımız kayboldu ama mal olarak sayın vekilimin de söylediği gibi, şu anda belki sigortacılar çalışıyordur, mal sahipleri çalışıyordur ama toplam maddi kaybımızın da bunun da eğer bir envanteri çıkartılabilirse hatırı sayılır miktarda bir mal kaybına da sebebiyet verdiğimiz görürüz. Bütün bunların sebebi nedir? Tabii ki Allah’tan gelene amenna ama biz kul olarak geçmişten bugüne kadar bu işlerle alakalı yapılması gerekenleri bihakkın yerine getirebilmiş olsaydık, akademik çalışmalarla, profesyonel çalışmalarla, insan bilgisini ve tecrübesini tam olarak sahaya yansıtarak çalışmış olsaydık bu sıkıntıların bir kısmını en azından önlemiş olurduk.

Yine, sayın vekilimin söylediği gibi, balıkçı barınakları kurulurken yapılmış olarak teknik hatalar ki bunlara zaten kahrediyorum... Hayatım boyunca yüzlerce kooperatif başkanım beni aramıştır... “Ya, işte Bakanlıktan bize bir tarama gemisi gönder, tıkanı.” Hatta hatta geçenlerde, geçenlerde derken bir sene önce Mudanya tarafına bir balıkçı barınağına gitmiştim, yeni bir tesis, devasa bir yapı, çok büyük bir yapı ve ağız tamamen kapanmış. Şimdi, sorduk, soruşturduk, tabii, işin aslını öğrendik, akıntıları, oradan gelen nehirleri, rüzgârın yönünü, dip akıntılarını falan hiçbirisi hesaba katmamış, sıradan bir mühendis arkadaşın tavsiyesiyle çizilmiş bir proje ve oluşmuş bir yapı. Artık, biz bunlardan kurtulmak zorundayız. 21’inci yüzyıla ve Türkiye Yüzyılı’na selam verdiğimiz, adım attığımız bu günlerde her şeyi akademik, bilimsel ve insanın ihtiyaçlarına bire bir cevap verecek şekilde yönetmek zorundayız.

Hepinize çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Koç.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel’in, Karadeniz’de yaşanan fırtına nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlara Allah’tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz de fırtınada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, ailelerine başsağlığı diliyoruz Komisyon olarak; oradaki kayıplar için de bir kez daha milletimize geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz.

III.- SUNUMLAR (Devam)

1.- Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ Atalay’ın, ülkemizdeki balıkçı barınaklarının mevcut durumu, balıkçı barınaklarıyla ilgili yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu (Devam)

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Komisyon Başkan Vekilimiz Sayın Nazım Elmas...

Buyurun Sayın Elmas.

NAZIM ELMAS (Giresun) – Teşekkür ederim.

Tabii, burada sunum yapacak diğer davetliler de var, zaman kazanmak açısından çok kısa olarak düşüncelerimi söylemek istiyorum.

Tabii, biz bu sorunları araştırıp daha sonra alınması gereken tedbirler üzerinde bir çalışma yapan bir Komisyonuz; öncelikle, buradaki uzman arkadaşlarımızın karşılaştığı zorluklarla alakalı bilgi alışverişi yaptıktan sonra alınması gereken tedbirler noktasında bir yasal düzenlemeye doğru gitmek üzere buradayız. Şimdi, 7191 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nda değişiklik yapılmış, sonra yönetmelikte de değişiklik yapılmış, bütün bunlara rağmen yine “Sorunlar var.” diyorsunuz. Peki, ne tür bir düzenlemeye daha ihtiyaç var somut olarak? Biz onu buraya not edelim ve Komisyonumuz o düzenlemelere doğru yol alsın ve Komisyonun gerçek amacına yönelik de bir çalışma alanı açılmış olsun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Elmas.

Şimdi, Komisyon Sözcümüz Sayın Barış Karadeniz.

Buyurun Sayın Karadeniz.

BARİŞ KARADENİZ (Sinop) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, ülkemizde acı bir vaka yaşadık yani bu, aslında göstere göstere gelen bir şeydi çünkü iklim kriziyle beraber bunlar artık kaçınılmaz bir durum hâline geldi. Onun için, yapılması gereken çok şey var aslında. “Balıkçı barınakları” derken sadece balıkçı barınakları yok, konumuz onun üzerine

ama limanlar var, bu limanlarda inşa edilen tekneler var; Yalova’da, Karadeniz’de, Ege’de birçok limanımız da var; bunların topyekûn ele alınması lazım. İmar planıyla ilgili sıkıntılar yaşıyoruz, bu imar planı... Yani sanki balıkçı barınakları bu ülkenin topraklarında değil, başka topraklarda gibi 16 tane yönetmelik tarafından, birçok bakanlık tarafından, yönetilmemek üzere bir yapı hâline gelmiş. Çünkü geçen Komisyon toplantımızda da söyledim, bir bakanlığın istediğine diğer bakanlık karşı çıkıyor, diğer bakanlık başka bir şey dese bu sefer öbür bakanlıklar karşı çıkıyor ve yönetilmez bir hâle gelmiş. Yani bir balıkçı barınağı 16 tane yönetmelik tarafından yönetiliyorsa bunun bence ciddi bir... Burada Komisyon olarak bize de görev düşüyor, bunun yönetmelik sayısını biraz azaltmamız, balıkçı barınaklarının da artık biraz daha tek elden ya da tek yönetmelikle, ayrı bir balıkçı barınağı yönetmeliğiyle yönetilmesi lazım.

Sayın Genel Müdürümüz açık yüreklilikle sorunları anlattı, bu sorunları çözmek de bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi. Yani biz de yaşıyoruz kendi ilimizde, bir Demirci Köyü Barınağı’mız var, bundan üç yıl, dört yıl önce bir heyelan yaşadı, bütün duvarlar yıkıldı, yollar kapandı; bas bas bağırıyoruz, burayı yapalım yani bizim gücümüz olsa yaparız ama bu, devlet kanalıyla yapılması gereken, sorumluluk isteyen bir şey yani burada da dört yıldan beri bir Demirci Köyü Balıkçı Barınağı... Şu anda gitseniz sanki Ukrayna savaşıdan çıkmış bir hâlde. Şimdi, Sahil Güvenlik Komutanlığımız oraya geldi, bir balıkçı barınağı ama balıkçı kooperatifine kiralanmış yani bu... Ben orayı anlatıyorum ama Türkiye’nin genelinde yaşanan sorunlar, üst birlikler, kiralama... Yani yeni yönetmelikle üst birliklere kiralanabilir ama orada birçok balık üretim sahası açıldı ama balıkçı barınağı ve üreticiler başka saha olmadığı için ortak kullanmaya çalışıyorlar. Bu da kapasite yetersizliğine ve birbirleriyle soruna, kavga etmelerine sebebiyet veriyor. Bence şunun yapılması lazım: Türkiye’de 386 tane balıkçı barınağı varsa, 400 taneye çıkıyorsa bunların hepsinin tek tek ele alınıp... Çünkü gezdiğimiz bütün balıkçı barınaklarında “Çok mutluyum.” diyen, “Sorunum yok.” diyen bir tane balıkçı yok. Türkiye’nin aslında kanayan yarası su ürünleri sektörüyle ilgili, biz bu Komisyonda her şeyden önce balıkçıların barınağı, evi, çalışma alanları, balık indirme yerleri...

Geçen gün yaşadığımız bir olayı anlatayım: Burada Komisyondaydık, tekneler hamsi tutmuş, çıkaracak alanları yok, Sinop’un Helaldı köyü var, Helaldı köyünde bir balıkçı barınağı var; oraya girecek, balık çıkaracaklar, yoksa balık bozulacak, denize dökcekler. E, bu sefer devreye Sahil Güvenlik girdi, Çevre Bakanlığı girdi, herkes girdi. Bir taraftan balık çıkartılmak istenirken bir taraftan cezayla karşı karşıya kaldılar yani hatta Kastamonu Sahil Güvenliğinin Sinop sınırında yetkisi var tabii ki girip ceza kesmek üzere, oradaki balıkçılarımız bir sıkıntı yaşadı, Valilik devreye girdi yani bir karmaşa; bir taraftan balık tutuyoruz, bir taraftan çıkartacak yer bulamıyoruz ve bu da tabii ki insanları rahatsız ediyor.

Balıkçı barınaklarıyla ilgili kişiler artık devletin yerini satmaya başladı, o kadar yüksek paralar dönmeye başladı ki işin içinde, biri bir tekne alıyor, limanda bağlayacak yeri yok, öbür vatandaş devletin yerini sanki açık artırmayla satar gibi biri “100 bin lira” diyor, biri “200 bin lira” diyor, 300 bin liraya çıkıyor yani bir tek bağladığı yer kara ama hepimizin ortak alanı olan denizlerde bu tip satışlar var. Bu da herkes tarafından aslında biliniyor, Ulaştırma Bakanlığımızın konuya çok ciddi eğilmesi lazım yani o tarafı yanılmıyorsam bir yönetmelik değişikliğiyle Ulaştırma Bakanlığı belediyelere devretti ama belediyelerin de bunu, tarama teknelerini oraya getirip de liman ağzını açma şansı yok. Karadeniz’e gidin, belki de yüzde 80 limanın girişi yok, balıkçı teknesini bırakın, normal bot bile girse motorunu kuma saplıyor çünkü limanlar yapılırken hepsi yanlış yapılmış; kimi poyraza açık, kimi lodosa açık. Yapılması gereken bir şey var, tali mendireklerin bir an önce yapılması lazım. Eğer tali mendirekler

yapılmazsa küçük bir rüzgârda liman içinde alabolaralar yaşanıyor, “soluğan” denilen bir şey var, tekneler birbirine çarpıp patlıyor. Yani Türkiye’de gerçekten bu Komisyonun bu toplantısı, bence Komisyonun en önemli toplantısı ve çok ciddiye alınması ve acil önlem alınması gereken bir durum.

Konuşulacak çok şey var, Sayın Başkan Vekili de dedi, diğer şeyler için Komisyon üyelerimizin içinde... Bir de bütün limanlardan ben bilgi istedim, isterseniz ulaştırabilirim. Yani bu son yaşanan vakadan sonra çok ciddi, bizim beklentimizin, tahminimizin üstünde, milyar dolarlar, ciddi milyar dolarlar civarında bir sonuç çıkacak ortaya. Tabii, burada balıkçılarımızı da mağdur etmememiz adına onda da bir önlem alınması lazım.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Karadeniz.

Şimdi, söz isteyen Zülküf Bey...

Zülküf Uçar, buyurun.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan, ben aslında söz almayacaktım, vakitten çalmamak için, bir de Divandan sonra, pek doğru değil ama Genel Kurul da başladığı için söz almak zorunda kaldım. Tüm hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Benim Genel Müdüre bir sorum olacak, sorum şu: Muhtemelen Genel Müdürün de bu konuda bir bilgisi var ama sorum -hani isim vermeden- bir balıkçı barınağıyla ilgili gözlemlendiğim bir sorunla alakalı. Ama muhtemelen bu sorun, genel bir sorun yani aslında bir yerde imar varsa, imar planı varsa her zaman bir sorun vardır, rant vardır. Maalesef Van’da da bunu gördük, yakın zamanda kurulan bir balıkçı barınağıyla alakalı olarak söylüyorum. Tabii, barınak kurulmadan kısa bir süre önce orada bir barınağın kurulacağını öğrenen bazı belediye encümenleri ya da Meclis üyeleri bir şekilde orada hazineye ait olan arazilerin Emlak Konut üzerinden ya da farklı bir şekilde -artık nasıl yapıyorlarsa- kendi adlarına tescilini yaptırıyorlar, yaptırdıktan sonra da barınak kurulduğu zaman maalesef o bölgedeki balıkçılarla ya da çevredekilere ile o usulsüz işlemi yapan kişi arasında bir hukuki süreç başlıyor. Şu an yargıya intikal eden durumlar da var yani Van için de bunu söyleyebilirim. Bu noktada bu sorun muhtemelen genel bir sorundur yani balıkçı barınağının kurulacağı öğrenildikten kısa bir süre önce o çevrede hazine arazisi olan yerler bir şekilde kişilerin üzerine tescilleniyor, tescillendikten sonra da maalesef mağduriyetler ya da işte o, barınakların gelişiminin önünde büyük bir engel olarak karşımıza çıkıyor. Sayın Genel Müdürlüğümüzün elbette önerileri çok kıymetliydi ama bu noktada da bir önerisi var mıdır? Meclisin bu noktada alması gereken bir tedbir var mıdır? Bunu soracaktım, cevaplandırırsanız sevinirim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Uçar.

Sorulan sorularla, yorumlarla ilgili görüşlerini bildirmek üzere Genel Müdür Sayın Mustafa Altuğ Atalay, buyurun.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA ALTUĞ ATALAY – Teşekkür ederim.

Müsaade ederseniz ben sırayla cevaplayayım. Sayın Sarıbal Vekilim kanaatini belirtti, biz de gözlemlerimizle en iyi çözülebilecek yöntemin bu olduğunu veya buna benzer... Tabii ki Meclisimiz bizden daha iyi görebilir, daha rahat düşünebilir; biz dediğimiz gibi sadece balıkçılık açısından bakıyoruz ama uygun bulduğumuz yöntem buydu.

Sayın Ertuğrul Vekilim dediler ki: “Özellikle Batı Karadeniz’de balıkçı barınağı sayısı az.” Aslında dünya standartlarına göre bakarsak orada 38 adet balıkçı barınağı var. Ortalama 5 mil civarında bir mesafe istiyoruz biz, bazı bölgelerde 5 milden az, bazı bölgelerde çok ama 5 milden fazla da yapar iseniz, daha sık yaparsanız, bu sefer işte Doğu Karadeniz’de olduğu gibi farklı amaçlarla, balıkçılık o kadar iyi kullanılmadığı için farklı amaçlarla kullanılmaya başlıyor. Dolayısıyla, var olanların aslında iyi kullanılmasıyla bu sorunlar çözülebilir. Yani mendireğe ihtiyacı var, karaya çıkış noktasına ihtiyacı var; bunların var olanların şartlarının iyileştirilmesi çok önemli bir konu. Yine, belirttiğiniz ki işte Ereğli’de özellikle lokantanın... Mesela o bölge için “Ne balıkçılardan şikâyet var ne vatandaştan şikâyet var...” Aslında balıkçılar bize şikâyet ediyor, belki size gelmemiştir. Bir de şu var: O balıkçı barınağını biz yıllık 120 bin küsur liraya kiraya vermişiz, oradaki bir restoranın aylık kirası ne kadardır? Dışarıda olsa ne kadardır? Bunun parasını kim alacak? Balıkçı barınağı statüsünde alırsak ucuz mu alacağız, çok mu alacağız? Balıkçı barınağı kooperatifine mi vereceğiz? İşletmecisi başka biri mi olacak? Yani tamamen başka bir alana gidiyor, o zaman hizmet sektörüne; restorancılık veya turizm sektörüne kaymış olacağız ama bizim amacımız ne? Orada hakikaten alın teriyle çalışan, karaya balığını çıkaran vatandaşa, balıkçımıza, oraya hizmet ettirmek. Bu, tabii Doğu Karadeniz’de bambaşka bir yapıda oluyor, Batı Karadeniz’de biraz daha farklı. Boğaz’daki yerleri düşünün bir de “Boğaz’da da biz bir restoran kuralım.” dedikleri zaman bu sefer o balıkçı barınağının ne balıkçı barınağı statüsü kalıyor ne de parayla değer ölçebilecek durumda kalıyorsunuz. Dolayısıyla, Ankara’dan hani bütün bunları birlikte yönetmek son derece zor. Dolayısıyla, özel bir kanunun muhakkak olması gerekiyor.

Sayın Vehbi Koç Vekilim -Allah rahmet eylesin meslektaşlarımıza, denizcilerimize; hakikaten önemli- “Tam anlamıyla dört dörtlük bir balıkçı barınağı var mı ülkemizde?” Yani istatistiklere baktığımız zaman 14 tane aslında tam anlamıyla balıkçı barınağı var ama “Dört dörtlük, örnek olarak çalışabiliyor mu?” dersiniz farklı problemleri de var. Hani donanım olarak 14 tane balıkçı barınağı var, 400 tane arasında 14 tane de hakikaten numune sayılabilir.

“Kim yapıyor?” veya “Bunun sorumlusu, bütçesi kime?” dediğimiz zaman Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarım alanına ayrılan bütçeden Ulaştırma Bakanlığına ödenek veriyor, o ödenekle bakımı, onarımı, yapımı tamamen Ulaştırma Bakanlığı tarafından yapılıyor.

“Kanunu yoksa nereye kadar?” dediniz efendim, bence buraya kadar, buradan sonra inşallah düzelecektir diye düşünüyoruz.

“Bu fırtınadan kayıpların envanterinin çıkarılması gerekir.” dediniz, hemen o gün yani daha fırtına devam ederken bizim bütün arkadaşlarımız bize rapor vermeye başladılar; kayıtları, envanteri tutuyoruz, çalışıyoruz.

Başkan Vekilimiz Sayın Nazım Elmas “Ne tür bir düzenlemeye ihtiyaç var?” dedi. Hakikaten hem çok değerli hem önemli hem de kamuya mal olmuş alanlar; müstakil bir balıkçı barınakları kanununun çıkması gerekir. Yönetim olarak işte, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu’ndaki bir komisyonla bunların korunması, eğer devredilecekse de bir sektöre o komisyonun kararlarıyla devredilmesi gerekir. Yani bazı yerlere bakıyoruz, hakikaten tamamen bir turizm bölgesi, hiç balıkçı teknesi yok ama 400 tane yat bağlanmış ama statüsü balıkçı barınağı. Biz burayı devredelim diyoruz ama statüsü balıkçı barınağı olduğu için devredemiyoruz da hani “İlgilisi alsın.” diyoruz veya 400 özel tekneye karşın 4 de balıkçı olsa o balıkçının hakkını da koruyacak bir yapı da oluşturulması gerekiyor. Burada ancak her bölgede kendine özgü formüllerle, yine kanun yetkisine dayanan yetkilerle ayrı ayrı yönetilecek birimlerin oluşturulması lazım. Bunlar aslında Tarım Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne bağlı küçük küçük şube müdürlükleri şeklinde oluşturulabilir, her bir ilde bunları yönetecek ayrı bütçeleriyle...

Bir de şunu da ifade etmek istiyorum, belki sunumun en başında bunu ifade etmem lazımdı: Balıkçı barınaklarının -biraz önce arz ettiğim gibi- yapımı, bakımı, onarımı Ulaştırma Bakanlığına; bunların imara alınması, Kıyı Kanunu'na uygunluğu ve hazine mülkü olduğu için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına; bunlardan elde edilen gelirlerin tahsil edildiği yer Hazine ve Maliye Bakanlığına; işletilmesi yine kanun gereği kooperatiflere; uygun şartlarda yönetilip yönetilmediğinin denetlenmesi de Tarım ve Orman Bakanlığına ve Sahil Güvenliğe bırakılmış. Yani öyle bir girift yapı var ki işin içinden çıkmak son derece zor. Sahaya gittiğimizde bana gelen sorulardan en fazlası balıkçı barınağının taranması, mendireklerin yapımı ama bunlarla ilgili benim hiçbir yetkim yok. Ulaştırma Bakanlığına bildiriyoruz, ortak çalışıyoruz, onlar da imkânlar ölçüsünde yapıyorlar ama bunları tek çatı altında toplayacak bir kanuni düzenlemeye ihtiyaç var. Detayları burada hani biz çalıştık ama işte, TÜBİTAK da çalışıyor, diğer birimler de çalışıyor; detaylara girmek ayrı bir toplantı konusu olur diye düşünüyorum.

Sayın Karadeniz Vekilim 16 yönetmelik değil, 16 ayrı kanun onlar yani 16 ayrı kanunun içinden bir yönetmelikle yönetilmeye çalışılıyor. Hakikaten bunları tek bir kanunda toplayıp tek elden yönetilmesi büyük bir kolaylık sağlayacaktır diye düşünüyorum.

Sayın Uçar Vekilim, biraz önce arz ettiğim gibi, orada balıkçı barınağı ihtiyacı var mı, Ulaştırma Bakanlığı bize soruyor; biz de işte, 5 mile uygun mudur, yeterli balıkçı teknesi var mı, yetiştiricilik faaliyeti var mı; bunlara bakıyoruz, uygunsa “uygun” diye yazıyoruz Ulaştırma Bakanlığına. Bir defa yer hazinenin, sanmıyorum ki Ulaştırma Bakanlığının da haberi olsun; hazineye soruyor, Millî Emlake soruyor. Ondan sonra yapımı, bakımı, planlaması tamamen Ulaştırma Bakanlığında. Onlar da sadece altyapılarını yapıyorlar, üstyapısı yine boş kalıyor, yapıldıktan sonra bize devrediliyor, biz de kooperatife kiralyoruz. Dolayısıyla, bu çarkın içinde söylediğiniz oluyorsa bulması son derece zor; tespit ettiyseniz oluyordur ama kabahat kimde, nasıl çözüm bulunur, ona da bu konuya özel Meclisimizin çıkaracağı -ilgilendiniz, teşekkür ederiz- bir kanunla ancak çözüm bulunabilir.

Sayın vekillerim, atladığım soru var mı bilemiyorum ama genel itibarıyla özetleyecek olursam bu kadar.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Atalay.

Tarım ve Orman Bakanlığı Su Ürünleri Genel Müdürlüme teşekkür ediyoruz.

Benim elimdeki listeye göre bundan sonra 7 sunum daha var; dolayısıyla, tekrara düşmeme konusunun önemini hatırlatarak devam edeceğiz.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdür Yardımcı Kerem Yeğnidemir. Buyurun.

2.- Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdür Yardımcısı Taner Keskin'in, balıkçı barınaklarıyla ilgili genel problemler ve bu konuda yaptıkları çalışmalar hakkında sunumu

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Sayın Başkan, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı adına sunumu ben gerçekleştireceğim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Kerem Bey de ayrıca bir sunum yapacak mı?

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Hayır, yapmayacak.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tamam, peki. Teke düşürmüş olduk, daha...

ALTYAPI YATIRIMLARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED KEREM YEĞNİDEMİR – Sayın Başkanım, şöyle: Aslında bizim bugün bir de şu anda devam eden bütçe görüşmelerimiz var malum, Genel Müdürlerimiz de orada. Biz de vakitten tasarruf için tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğümüz ve Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğümüz olarak ortak bir sunum hazırladık ama sorunlarımız zaten ortak, bunları mümkün olduğu kadar sizlere arz edip sorulara cevap vermeye gayret göstereceğiz.

Saygılarımızla.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

O zaman, Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdür Yardımcısı Taner Keskin.

Sayın Keskin, sunum yapmak üzere buyurun

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli katılımcılar; hepinize sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

Sunum, 11 slayttan oluşan kısa bir sunum olacak Sayın Başkan. Sunumuma geçiyorum izninizle.

Türkiye genelinde 400 adet balıkçı barınağı bulunmaktadır, bunların konumları yansıda görülmektedir. Kıyılarımızın haricinde iç sularımızda da balıkçı barınaklarımız vardır yansıda görüldüğü üzere.

Yine, yansıda bölge müdürlüklerimiz ve bölge müdürlüklerimizin yetki sınırları içerisindeki balıkçı barınaklarımızın sayısı görülmekte. Ağırlık, görüldüğü üzere Doğu Karadeniz’de bir hayli fazla, Trabzon Bölge Müdürlüğünün bünyesinde 99 balıkçı barınağımız var.

Balıkçı barınaklarının genel problemleri:

- 1) Kapasite yetersizliği
- 2) Üstyapı tesislerinde yaşanan problemler
- 3) ÇED ve imar planı süreçlerinde yaşanan problemler
- 4) Kumlanma sorunu
- 5) Diğer kurumlarla koordinasyon problemleri

Kapasite yetersizliği: Pandemi sonrası artan özel tekne kullanımı, bu teknelerin barınma/bağlama yeri ihtiyacı, yatların balıkçı barınaklarına yönelmesi; ulusal ve uluslararası sularda balıkçılık yapan teknelerin mevsimsel olarak yaşadıkları bağlama yeri problemleri.

Üstyapı tesisleri ve işletmede yaşanan problemler: Balıkçı barınaklarımızda, teknelere bakım onarım imkânı sağlanacak alanların sayısının yetersizliği; mevzuatta altyapı ve üstyapı hizmet detaylarının ve sorumlu kuruluşların belirli olmaması; balıkçı barınaklarının işletilmesine yönelik standartların net olmaması, mevcut barınakların belirlenmiş standartlara göre kategorize edilmemiş olması, balıkçı limanı, balıkçı barınağı, barınma yeri gibi vesaire.

ÇED ve imar süreçlerinde yaşanan problemler: ÇED ve imar mevzuatından önce yapılmış balıkçı barınaklarında, bölgenin statüsünün değişebilmesi -sit, millî park vesaire- sonrası mevcut barınakların içinin ihtiyaç duyulan kapasite artışlarına yönelik ÇED ve imar süreçlerinin tamamlanamaması, buna bağlı yatırımın gerçekleştirilememesi; imar ve ÇED süreçlerinde kurumlar arası yaşanan koordinasyon sorunları; imar süreci olumsuzluklarının ÇED sürecini de etkilemesi ya da imar planının

onaylanamaması nedeniyle olumlu ÇED belgesi geçerlilik süresinde inşaatla başlanılamaması; Bakanlığımız envanterinde bulunmayan ancak geçmiş yıllarda şahıslar ve yerel yönetimler ve benzeri tarafından inşa ettirilmiş barınakların devir işlemlerinde yaşanan zorluklar.

Kurumlar arası koordinasyon problemi: Balıkçı barınaklarının altyapı ve üstyapı inşaatı, ÇED, imar ve devir işlemlerinde kurumlar arası kolaylaştırıcı mevzuatın oluşturulması; kurumlar arasında balıkçı barınaklarının işletilmesinde kurumsal yapının oluşturulması.

Kumlama sorunu: Mevcut balıkçı barınaklarında özellikle 1990 yılı öncesi kumlama -sediman problemlerinin çok fazla olması; kumlama problemi olan balıkçı barınaklarında çok sık periyotlarda tarama yapılma ihtiyacı; deniz dibi tarama faaliyetlerinin yapılmasında mevzuat anlamında yaşanan sıkıntılar.

Tarama faaliyetleri: Balıkçı barınaklarının tarama ihtiyaçları yalnızca Bakanlığımız tarafından giderilebilmektedir. Bakanlığımız tarafından yapılan balıkçı barınakları ihtiyaç analizlerinde; mevcut balıkçı barınaklarının iç ve/veya girişlerinde dalga etkisiyle malzeme taşınımı sonucunda sığlaşmalar meydana gelmesi nedeniyle ortalama her beş yılda bir deniz dibi tarama ihtiyacı hasıl olmaktadır. Ülkemizde balıkçı barınaklarının sayısı ve boyutları dikkate alındığında, barınaklardan faydalanan teknelerin giriş çıkışlarında ve yanaşmalarında problem yaşanmaması amacıyla bugün itibarıyla yaklaşık 2 milyon metreküplük deniz dibi tarama ihtiyacı bulunmaktadır. Ülkemiz genelinde son on yılda 100 farklı balıkçı barınağında toplamda 2 milyon 513 bin metreküp deniz dibi tarama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetin yaklaşık yüzde 35’lik kısmına denk gelen 700 bin metreküpü bilabedel olarak sellerden etkilenen balıkçı barınakları için gerçekleştirilmiştir.

Sayın Başkan, sunumumda da görüldüğü üzere Bakanlık olarak tespitlerimiz bunlar ve bu konularda çalışmalarımız devam etmektedir. Taramaya yönelik yani balıkçı barınaklarımızın taraması ve işletme iznine yönelik sorularınızı lütfen şahsıma iletin. Balıkçı barınaklarının yapımına ve bakım onarımına ilişkin hususları ve sorularınızı da Altyapı Yatırımları Genel Müdür Yardımcımız Kerem Bey’e iletirseniz sevinirim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Keskin.

Değerli milletvekilleri, söz almak isteyen var mı?

Sayın Vehbi Koç.

Buyurun, Sayın Koç.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Sayın Müdürüm, şimdi, bir rakam verdiniz “Her sene yaklaşık 2 milyon metreküp tarama yapma ihtiyacı var.” dediniz; biliyorum, meslektaşız ama son on senede ancak 2 milyon metreküp tarama yapabildiniz.

Sayın Komisyon, dikkatinizi bu noktaya çekmenizi istiyorum. Şimdi, bu tarama işi pahalı bir iş, masraflı bir iş. Doğru mu Sayın Genel Müdürüm?

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Evet, Sayın Vekilim.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Araç parkı da burada son derece önemli.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Evet.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Hayatın içerisinde her şey var. Kum ticareti ve çakılla iştilal eden firmalar zaman zaman “Ya, biz bu marinayı ve balıkçı barınağını müsaade edin bedava tarayalım hem balıkçının işi görülsün hem biz de ticaretimizi yapmış oluruz...” Şimdi, burada on senede 2 milyon metreküp tarama yapmış bir kurum, her sene 2 milyon bir ihtiyaç var ki yakın zamanda biz bölgeye

geldik ve hemen hemen tarama ihtiyacı olmayan hiçbir yer kalmadı... O zaman sorum şu: Genel Müdürlük olarak, Bakanlık olarak biz bu tarama işini özel sektöre kum karşılığı verecek mevzuatın önünü açabilecek miyiz? Açarsak, başka sakıncaları olur mu? Tabii, sonuçta artısını eksisini dikkate alarak ama milyonlarca lira para yatırılarak yapılan millî servet barınakların şu anda kullanılamaz olması da ayrı bir sıkıntı kaynağı. Dolayısıyla, biz bu konuda işi hızlandırma adına neler yapabiliriz? Bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Koç.

Söz almak isteyen başka milletvekilimiz var mı?

Sayın Nejla Demir.

Buyurun Sayın Demir.

NEJLA DEMİR (Ağrı) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bir önerim olacak benim de. Öncelikle balıkçılık faaliyeti her türlü yürütülen tarımsal faaliyetlerden bağımsız değildir. Önerim de şu olacak: Balıkçılık Komisyonunun aslında Tarım Komisyonuyla bir şekilde koordineli çalışması çünkü sadece deniz balıkçılığı yapılmıyor ülkemizde, bizim nehirlerimiz, derelerimiz, akarsularımız, göllerimiz de var. Maalesef, bölgede yürütülen yanlış tarımsal faaliyetlerden kaynaklı çok ciddi manada bu suların kirlenmesi söz konusu. Tabii, nasıl oluyor? Size söyleyeyim, -ben de bir çiftçiyim aynı zamanda- yanlış kullanılan, aşırı kullanılan pestisitler kontrol edilmediği için akarsulara akmakta; mesela, kırk yıl önce derelerimizde bulunan bazı balık türlerinin bugün olmaması, bu türlerin yok olması, yok olmak üzere olması apaçık ortadadır ve bu ciddi bir mevzudur. Önerim şu olacak: Birlikte koordineli bir şekilde çalışmamız olursa iyi olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Demir.

Sayın Ömer Özmen.

Buyurun, Sayın Özmen.

ÖMER ÖZMEN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlar, kıymetli Genel Müdürlerim; az önce Vehbi Vekilimizin bahsettiği husus gerçekten önemli. Didim Akköy Su Ürünleri Kooperatifinden sadece dip temizliği için istenen para 4 milyon 400 bin TL, 540 bin lira da CER bedeli; bunlar yeni fiyatlar. Yaklaşık 2,5 milyon civarında bir rakam da en son Güzelçamlı'daki... 1 milyon 800 bin -KDV hariç- 30 bin metreküp kumu kazmak için istenmiş; bu da güncel rakam. Bu rakamların altından kooperatiflerin kalkmasını beklemek çok mümkün görünmüyor şu anda ama Vehbi Bey'in önerdiği husus, biz bunu özel sektöre hafriyat işleri gibi havale edip bir şeye çevirebilir miyiz çeviremez miyiz, bunun güvenlik açısından mahzuru var mı yok mu? Bu husus tartışılmalı bence; mantıklı geldi, o yüzden ben de güncel rakamlarla eklemek istedim.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Özmen.

Sayın Barış Karadeniz, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Teşekkür ederim tekrar.

Sayın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bir iki önerim olacak. Bence bu Komisyonun en önemli ayaklarından biri Ulaştırma Bakanlığı çünkü yetkinin büyük bir çoğunluğu Ulaştırma Bakanlığında ama çalışılan konulara bakarsak, diğer sunumlara baktığımızda en az hazırlanan Bakanlık Ulaştırma Bakanlığı. Burada izlediğimizde, sanki biz başka bir bakanlığın sorunlarını burada dile getiriyormuşuz gibi bir hâl aldı. Bence Ulaştırma Bakanlığının çok acil bir eylem planı yapması lazım. Sadece balıkçı barınakları yok sizde, bütün tersaneler, limanlar sizde normalde. Tersanelerde neler yapıldığını ben biliyorum, siz de az çok tahmin edersiniz, şu anda sizin uhdenizde olan tersanelerde resmen çevre katliamları yapıyor. Bakın, “Raspa yapıyoruz.” diye bir gecede -bizim çocukluğumuzda raspa en önemli şeydi, aylarca sürerdi- kocaman tekneler raspa yapıp Yunanistan’dan getirilen bir kimyasalla raspa yapıldığı için şu anda tersaneler balık ölümlerinin ve o çevresel sorunların başında rol alıyor. Yani bu kadar küçük bir sunum değil, bence Ulaştırma Bakanlığının komple bu konuyu ele alacak bir yapı içinde olması daha doğru olurdu diye düşünüyorum. “Balıkçı barınakları” denilince siz akla geliyorsunuz, Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ama büyük yetki sizde. Ben bu kadar küçük bir sunumun olmaması, daha fazla çalışılması gerektiğine inanıyorum, Ulaştırma Bakanlığına da bunu tavsiye ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Karadeniz.

Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul, buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, her beş yılda bir barınaklarımızın taranması gerektiğini ifade ettik. Bazı barınaklarda bu hiç gerekli olmuyor, bazı barınaklarda çok fazla tekrarlanıyor. Bizim mutlaka ve mutlaka bu sık tekrarlanan, devamlı tıkanan yerlerde ek mendirek yapılmasını... Yani oradaki mühendisliği -Sayın vekilimizin de ifade ettiği gibi- gelişigüzel yapılmış olarak değerlendiriyorum çünkü aynı bölgede, aynı akıntıya sahip, aynı hâkim rüzgâr yapısının olduğu bölgede, bakıyorsunuz, bir balıkçı barınağında hiçbir şey yapmaya gerek kalmıyor fakat diğer balıkçı barınağının devamlı temizlenmesi gerekiyor. İkisini ben kıyaslıyorum, bakıyorum, giriş açıları tamamen birbirine ters yani 180 derece farklı noktalardan giriyor, demek ki burada bir mühendislik hatası var. Bunları gidermek adına yani taramada harcanacak para yerine mutlaka buralara tali mendirek yapılarak düzeltilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Aynı şekilde -Barış Vekilimizin de bahsettiği gibi- benzer örnekleri biz de yaşıyoruz. Tersanelerde yeterli denetimin olmadığını düşünüyoruz, bizzat yaşadığımız örnekler var. “Gemi tadilat projesi yapılacak” adı altında izin alınmış, Liman Başkanlığı izin vermiş fakat gemi sökümü yapılıyor; gözlerimizle şahit olduk, bunu yetkili makamlara defaatle ulaştırdık, bildirdik, üzerine gidilmesi için elimizden geleni yaptık fakat gözümüzün önünde gemiler söküldü, gitti, ortadan kayboldu ve bunların asbestli gemi olduğu iddia ediliyordu ve bunu da ispatlayamadık çünkü numune bile aldırılmakta zorlandık o dönemde. Bu noktada bu faaliyetlerin mutlaka ve mutlaka daha fazla takip edilmesi gerektiğini düşünüyoruz çünkü sonuçta deniz temiz olmazsa ne balıkçılık yapabiliyoruz ne su ürünlerine istediğimiz kadar kavuşabiliyoruz. O yüzden önceliğimizin mutlaka hep bu Komisyonla bahsettiğimiz gibi doğaya saygı ve sürdürülebilir avcılığı sağlamak olması gerekiyor. Bu noktada ben de bununla ilgili biraz daha detaylı çalışma yapılması gerektiğini düşünüyorum ve mutlaka Türkiye’deki mevcut balıkçı barınaklarının tarama envanterinin ortaya çıkartılıp -tarama ne kadar sık, hangisine ne kadar tarama gerekiyor- ona yönelik önlemlerin bir an önce alınması lazım çünkü bu parayı zaten her şekilde, bir şekilde denize dökmüş oluyoruz, bari bunu yapısal bir şeye çevirelim, en azından ilerleyen yıllarda bu ihtiyaç ortadan kalksın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Ertuğrul.

Sayın Zülküf Uçar.

Buyurun Sayın Uçar.

ZÜLKÜF UÇAR (Van) – Sayın Başkan teşekkür ederim.

Fazla vakit almayacağım, ben de Sayın Karadeniz’in sözlerini tamamen tekrarlayarak başlayayım, ekstra bu konuda söyleyecek bir şey yok, gerçekten burada kapsamlı bir sunum yapılması bizler için daha anlamlı olurdu, daha önemliydi.

Yine, bir sorum var dip çamuruyla alakalı ve anladığım kadarıyla dip çamurunun temizliği noktadaki bütçesel yaklaşım herhâlde Ulaştırma Bakanlığından sağlanıyor. Bu noktada, dip çamurunun temizliği için harcanan bütçenin denetimi yapılıyor mu? Gerçekten o bütçe dip çamurunun temizliğine gidiyor mu, o dip çamurunun temizliği yapılıyor mu? Bu noktada bir denetim var mı, yok mu? Soruyu daha da özelleştirecek olursam, Van Gölü üzerinde son bir iki yıldır yapılan bir dip çamuru temizliği süreci var. Bunun denetimi gerçekten yapılıyor mu? Oraya ayrılan bütçe hakkıyla kullanılıyor mu? Bunun denetimi yapıldı mı? Sorum bu.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Başka söz isteyen milletvekilimiz? Yok.

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdür Yardımcısı Taner Keskin, sorulan sorulara cevap vermek için buyurun.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Sayın Başkan, Sayın vekillerimin sorularına genel bir çerçeve çizmek istiyorum müsaade ederseniz.

Şimdi, Tersaneler ve Kıyı Yapıları olarak takdir edersiniz 400 balıkçı barınağı var, biz deniz dibi tarama ekipmanı olarak 38 gemi, 3 başmühendisliğimizle hizmet ediyoruz. Gemilerimizi zar zor idame ettiriyoruz, sayın vekilim bu konuyu biliyordur.

Taramanın özel sektöre verilmesiyle ilgili biz 2017 Şubatta bir yönetmelik çıkardık ve bu konuda özel sektör temsilcilerini de yetkilendirdik, şu anda özel sektör de tarama yapabiliyor fakat biz, bir balıkçı barınağının metreküpünü 50 liraya tarıyoruz, özel sektör 200 liraya tarıyor şu anda. Yansıda da gördüğünüz üzere bilabedel yaptığımız, taradığımız balıkçı barınakları bir hayli fazla, bunlar da genelde sellerle tıkanan balıkçı barınakları, aciliyeti, önceliği olan balıkçı barınaklarımız.

Bakanlığımızın bütçesi belli, onun için, takdir edersiniz, yıllık olarak bir planlama yapamıyoruz, beş yıllık bir planlama yaptık. Haklısınız, on yılda 2 milyon metreküp taradık; beş yıllık yapmış olduğumuz çalışmada da 2 milyon metreküp planlıyoruz, 2 milyon metreküp tarayacağız; bununla ilgili bir sıkıntı yok.

Sunumumuz neden kısa, 11 slayt? Çünkü mükerrer bir sunum olmasın diye. Sadece balıkçı barınakları ve su ürünleri alanı olduğu için yani Komisyonun toplantı konusu bu olduğu için bu alanla ilgili sunum hazırladık ve sorunları tespit ettik; bu konuda çalışıyoruz diye bir sunum arz ettik sizlere; bir.

İkincisi: Tersanelerle ilgili bir konu vardı, onu geniş kapsamlı olarak ayrıca görüşebiliriz.

Birkaç konu var, mesela dip çamuru konusu var Sayın Vekilimin sorduğu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilisi varsa cevaplayabilir dip çamuruyla ilgili soruyu. Bir; konuda kirlilik var, kirlilik konusu da Bakanlığımızın konusu değil; Sayın Vekilim sormuştu. Dip çamurunun alınmasıyla ilgili bir gemimiz var, bıçaklı bir gemimiz var; çamuru alıyor, sonra hidrolik olarak vakumlayıp çekip alabiliyoruz. Bununla ilgili bir sıkıntı yok.

Küçük balıkçı barınaklarında taramayla ilgili hususta bize gelen çok şikâyet var, küçük balıkçı barınaklarına giremiyor araç gereç. Bununla ilgili yapmış olduğumuz son çalışmada bir kum pompası aldık ve bir duba üzerinde bu küçük balıkçı barınaklarına da girip çok rahat bir şekilde hidrolik olarak tarama yapabiliyoruz ve kumu başka bir hortumla başka bir tarafa aktarabiliyoruz. Yeni bir gemiyle ilgili bir çalışmamız var, teknik ve özel şartnamesini hazırladık. Bu gemimiz de iki taraftan hidrolik olarak deniz dibini süpürerek kumu toplayıp sonra hidrolik olarak çekip, emip başka bir yere atabilecek şekilde yani bu gemimiz de kıyılarda kumlama yapılacağı zaman otel önlerinde veya plajlarda çok rahat bir şekilde kumlama yapabilecek teknolojiye sahip bir gemi. Bu konuyla ilgili de Bakanlığımızın çalışmaları da devam etmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Keskin.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın sunumu tamamlanmış oldu.

ALTYAPI YATIRIMLARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED KEREM YEĞNİDEMİR – Sayın Başkanım, söz alabilir miyim?

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ekleme mi var?

Buyurun.

ALTYAPI YATIRIMLARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHAMMED KEREM YEĞNİDEMİR – Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü olarak birkaç ekleme yapmak isterim müsaadenizle.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü olarak, ülkemizde yapılacak kıyı yapıları, hava meydanları, demir yolları, limanlar gibi ulaşım altyapılarının proje ve onay yapım yetkileri Genel Müdürlüğümüzdedir. Bu kapsamda, tabii ki genel olarak sorulara cevap vermek isterim.

“Neden balıkçı barınaklarının üstyapıları Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılmıyor?” diye soruldu. Tabii ki yapılabilir. Bununla ilgili olarak, altyapı tesislerini yaptığımız gibi üstyapıların da Bakanlığımızca yapılması kanunen, kanunda yapılan düzenlemeyle mümkün olmuştur. Daha çok, işletmeci kuruluşlara altyapı tesislerini devrettikten sonra işletmeci kuruluşlar tarafından yapılması beklenmekle birlikte, üstyapı tesisleriyle ilgili ihtiyaçların bildirilmesi hâlinde bizim bunları da -Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına sunup ödeneğini alabildiğimiz yapıları- yapmamız mümkün.

“Gelişigüzel mi yapılıyor bu yapılar?” gibi bir yorum vardı. Ben onunla ilgili olarak da şunu ifade etmek isterim: Şu anda ülkemizin ve Orta Doğu’nun en büyük hidrolik araştırma laboratuvarı Genel Müdürlüğümüze aittir, Bakanlığımız bünyesindedir; Macunköy’deki 30’a 40 metre boyutlarındaki havuzdur. Bu havuzda, tabii... Peki, neden kıyı yapılarında eksiklerimiz var, zarar görüyoruz? Aslında birçoğu eskilerden kalma, 90’lı yıllardan beri gelen ve çok mühendislik görmemiş yapılarımızda zamana bağlı, iklim değişimine bağlı, bir de dalga yüklerinin değişimine bağlı hasarlar olabilmekte ama biz buna karşı ne yapıyoruz? Bir araştırma başkanlığımız zaten vardı, oradaki altyapıyı genişlettik. Mevcut olan ve yapılmakta olan, bundan sonra yapılacak olan tüm yapılarımıza da şu anda gördüğünüz gibi ilk önce özel sayısal veri programlarında sayısal analiz yapıyoruz. Bölgenin elli yıllık dalga ve rüzgâr verilerini kullanarak ilk önce bunları sayısal model yapıp dalga yönlerine göre hangi yapılar yapılması lazım; dış koruyucu mendirek, iç koruyucu, tali, rıhtım gibi yapıların analizlerini yaparak bunun neticesinde bir kesit belirliyoruz. Sonrasında, ihtiyaç duyduğumuz yapılara sayısal modellemenin yeterli olmadığı veya daha kapsamlı analiz gereken yapılara -ki mesela şu anda Akkuyu Nükleer Santrali’nin kıyı koruma yapıları da yine Bakanlığımız Araştırma Dairesi Başkanlığında yürütülmektedir- fiziki modelleme

yapıyoruz. Şu anda gördüğümüz video da onun fiziki modelidir. 1/70 ölçeğinde modeli ve gerçek dalga, daha doğrusu orantılanmış dalga verilerine göre fiziksel modellemelerini de yapar, kıyı yapılarını tasarlarız. Dolayısıyla kurduğumuz bu tesislerle modellediğimiz, yaptığımız, gerçekleştirdiğimiz yapıların... Mesela şu anda evet, Batı Karadeniz Bölgemizde bir afet gerçekleşti ama buralarla ilgili olarak da zaten uzun süredir devam eden -Alaplı'da, Ereğli'de, Kozlu'da neler yapabiliriz?- buraların geliştirilmesi, kıyı koruma yapılarının büyütülmesi ve güçlendirilmesine yönelik etüt çalışmalarımız var; yatırım programına tekliflerimiz mevcut. Mesela Filyos Limanı bunun gibi mühendislik görmüş bir yapımızdır ki orada herhangi bir sorunla karşılaşmadık. Bundan sonra yapacağımız bu tip yapılarda da herhangi bir teknik sorunla karşılaşmayacağımızı öngörüyoruz.

Sadece yurt içinde değil yurt dışından da Hollanda dâhil birçok ülkeden ülkemize, Bakanlığımıza bu konuda hizmet alımı için başvurular ve oralarda inceleme ve çalışma yaptığımız yapılar mevcuttur. Dolayısıyla bu anlamda, teknik olarak altyapımız şu an için yeterli ama daha da geliştirmek için yaptığımız birçok faaliyet var. Bu konuda çalıştığımızı arz etmek isterim.

Van Gölü'yle ilgili özel bir araştırma komisyonu kurduk, TÜBİTAK'la birlikte burada çalışıyoruz. Orada, bir iklim değişikliğinden kaynaklı olarak -burada ilgili daire başkanımız da var, isterseniz daha kapsamlı bilgi de verebiliriz- geçtiğimiz elli yılın verilerine baktığımız zaman ortalama yedi yılda bir Van Gölü seviyesinin düşüp tekrar normale döndüğünü tespit ettik ancak son zamanlarda, iklim değişikliği ve kuraklık sebebiyle bu periyodun biraz daha uzadığını gördük ve şu anda kotta, seviyede 4 metreye varan bir düşüş var. Buna karşı almamız gerek önlemler çerçevesinde, mevcut yapılarda -taramadan dış koruyucu mendireğin seviyesinin yükseltilmesine kadar- proje ve teknik analizlerimizi yaptık; bunları da yine Strateji ve Bütçe Başkanlığına ilettik. Önümüzdeki yılın 2024 Yatırım Programı'na da teklif ettiğimiz yapılar var; şu anda da malumunuz, bütçe görüşmeleri devam ediyor. İnşallah, bunlarla ilgili olarak da en kısa zamanda çalışmalarımızı yapmış, başlatmış olacağız.

Onun dışında, eğer atladıysam ya da ilave bilgi istenirse arz etmek isteriz.

Saygılarımla.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Altyapı Yatırımları Genel Müdür Yardımcısı Kerem Yeğnidemir'e teşekkür ediyoruz.

Sayın Yavuz Aydın'ın bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Vekilim.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli bürokrat arkadaşlar; Sürmene Çamburnu'nda bir tersanemiz var biliyorsunuz. Bu tersane işletmesi, yıllar geçmiş olmasına rağmen ihaleye uygun olarak şartlarını yerine getirmiş midir? Burayı amacına uygun kullanmakta mıdır? Tersanede gemi üretimi ve ihracatı yapılmakta mıdır? Çünkü ihale şartnamesinde bunların olduğunu biliyoruz. Bölgedeki işsiz vatandaşlarımızın sorununa çare olacak bu tersanede yeteri kadar denetim yapılmakta mıdır yani sorumluluklarını yerine getirmiş midir buradaki tersane işletmesi? Bu tersane işletmesiyle ilgili yeni sözleşme imzalanacak mı?

Bu soruların cevabını sizlerden istirham ediyorum. Gerçi Ulaştırma Bakanlığımıza ben bunu bir soru önergesi olarak verdim, bugün de yine Ulaştırma Bakanlığı bütçesinde Komisyonla konuyu dile getireceğim ama sizler buradayken bu konuyla ilgili bizi bilgilendirirseniz sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayın Keskin, siz mi cevap vereceksiniz? Var mı bilgi, yoksa yazılı olarak bir dönüş...

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Sayın Başkanım, şöyle: Tabii, ben o yörenin insanıyım, Sayın Vekilim de tanıyor bizi.

Tersane projesi ilk başta bizim projemiz, ben bu projede bizzat görev almış bir kişiyim. Tersanede 8 işletmemiz var, tamamlandı ama henüz kısmi işletme izni verdiğimiz 3 tesis var; diğerleriyle ilgili, gerekleri yerine getirdikleri takdirde işletme izni vereceğiz ama Sayın Vekilim herhâlde ağırlıklı olarak Çebi Tersanesi'yle ilgili soru...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Şu anda muhatap hangi firmaysa... Ben isim vermedim ama Ulaştırma Bakanlığına isim vererek verdim.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Anladım, evet.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Burada isim kullanmadım ama oradaki işletme amacına uygun olarak, ihale şartlarına uygun olarak şartlarını yerine getirmiş midir? Yıllık üretilmesi gereken üretimler, tersanede üretilmesi gereken üretimler yapılmış mıdır? İstihdam edilmesi gereken 2.500, 5 bin gibi sayılar var; bu istihdamlar yerine gelmiş midir? Bunları sormak istiyorum.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Kısaca şöyle cevap vereyim, zaten soru önergesine cevabımız olacak Bakanlık olarak: Kriterleri sağlayan 3 işletmeye kısmi işletme izni verilmiş, faaliyete başlamış bulunuyorlar. Bunların tabii, normal işletme iznine dönmesi gerekiyor. Şu an için size verebileceğim cevap sadece bu olabilir. Soru önergesinde ayrıca detaylı olarak...

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Yo, yo; şartlar yerine gelmiş mi bu kadar süre içerisinde?

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Şimdi, sizin sorduğunuz şartlar tabii...

YAVUZAYDIN (Trabzon) – İhale şartlarından bahsediyorum, sorduğum şartlardan bahsetmiyorum.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – İhale şartlarına burada girmek çok doğru olmaz. Ben sadece teknik olarak şöyle söyleyeyim: Kriterleri sağlayan 3 işletme faaliyete geçmiştir ve şu anda gemi üretimi orada faal olarak devam ediyor; öyle söyleyeyim, öyle geçeyim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Detay bilgiler yoksa yazılı olarak siz Sayın Vekilimize cevap verin. Zaten Bakanlık soru önergesine de cevap verecek diyelim ve devam etmiş olalım.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI TANER KESKİN – Tabii ki Sayın Başkanım.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımıza sunumları için teşekkür ediyoruz.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığında benim elimdeki listeye göre üç tane sunum var; birincisi Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğünün sunumu, ikincisi Milli Emlak Genel Müdürlüğünün sunumu, üçüncüsü de Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanlığının sunumu.

Böyle mi yoksa gene bir sunumda mı yapacağız bunu?

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ ERDAL KAYAPINAR – Doğrudur, üç tane ayrı.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Üç sunum.

Peki, o zaman Mekânsal Planlama Genel Müdürümüz Sayın Yavuz Erdal Kayapınar, buyurun.

3.- Mekânsal Planlama Genel Müdürü Yavuz Erdal Kayapınar'ın, balıkçı barınakları konusunda Genel Müdürlüğün görevleri, tespitleri ve alınması gereken tedbirler hakkında sunumu

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ ERDAL KAYAPINAR – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, kıymetli hazırun; ben Yavuz Erdal Kayapınar, Mekânsal Planlama Genel Müdürü. Sizlere Komisyonun araştırma çalışması çerçevesinde, Bakanlığımızın, daha doğrusu Genel Müdürlüğümüzün görevleri çerçevesinde bilgi aktarmaya çalışacağım.

Tabii, Tarım Bakanlığımız balıkçı barınaklarıyla ilgili tanımları anlattı; burada, ben, sunumlar yapılırken bizde de bazı mükerrerlikler olduğunu gördüm; onları çok hızlı bir şekilde geçeceğim.

Biz Bakanlık olarak, Genel Müdürlük olarak balıkçı barınaklarını İmar Kanunu, Kıyı Kanunu ve bunun uygulama yönetmelikleri çerçevesinde yürütmekteyiz. Kısaca Kıyı Kanunu'nda ve onun uygulama yönetmeliğinde balıkçı barınağı, Su Ürünleri Kanunu'ndan çok farklı olmamak üzere -yine bizim yönetmeliğimizde de kanunda da- tanımlanmaktadır. Buradaki önemli kısım, bir dalgakıranla beraber balıkçı teknelerine barınak sağlamaktan, bunun içerisinde havuzu ve geri sahaya sahip bağlama rıhtımları ve iskelelerden, ağlarla ilgili faaliyetlerden ve burada ihtiyaç duyulan teknik ve sosyal altyapıyla ilgili yapılardan oluşmakta ve imar planlarında, bu kullanımlar için kara sahasının yüzde 2'si oranında ve 6,50 metre yüksekliğinde bir yapılaşma koşulu verilmektedir.

Balıkçı barınaklarının esas bizim sorumlu olduğumuz tarafı -başta da ifade ettim- imar planlarıyla ilgilidir. İmar planlarının hazırlanması, Bakanlığımıza sunulması ve kurum görüşlerinin alınması 6/7/2011 tarihinde yayımlanan bir tebliğ çerçevesinde yürütülmektedir. Bu tebliğ kapsamında hazırlanan imar planları Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından, belediyeler ve/veya özel idareler tarafından incelenmek ve değerlendirilmek üzere Bakanlığımıza, daha doğrusu taşra teşkilatımıza, il çevre müdürlüklerimize sunulmakta. İl çevre müdürlüklerimiz sunulan plan teklifiyle alakalı olarak yerinde bir arazi tespit tutanağı düzenleyip Bakanlığımız, en azından yeriyile ilgili bir bilgi aktararak Bakanlık Mekânsal Planlama Genel Müdürlüğü nezdinde incelenmesini sağlamaktadırlar.

Yine, Kıyı Kanunu, yönetmeliği ve tebliği çerçevesinde, aynı zamanda İmar Kanunu kapsamında tüm kıyı yapılarıyla ilgili -balıkçı barınaklarında olduğu gibi- konuyla alakalı kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak zorundadır. Bu kurumlar kimlerdir? Bulunduğu yere bağlı olarak başta Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı; diğer taraftan, DSİ Genel Müdürlüğü -özellikle Karadeniz Bölgesi'yle ilgili olarak oldukça önemlidir- Karayolları Genel Müdürlüğü ve Millî Emlak Genel Müdürlüğü; diğer taraftan -sunumlarda başta bahsedildi- ÇED'e tabi olan balıkçı barınaklarıyla ilgili de ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğümüzden görüşler, bilgiler temin edilmektedir.

Planın onay süreci, plan teklifine ilişkin görüşler tamamlandıktan sonra eğer ciddi bir olumsuzluk yoksa; planın gidişatını, teklifi engelleyecek bir olumsuzluk yoksa bu, Bakanlığımızca onaylanarak askıya gönderilmektedir. Askı süreci nedir? Askı süreci de şu şekildedir: Balıkçı barınağı hangi ildeyse o il müdürlüğünde İmar Kanunu gereği otuz günlük süreyle askıya çıkmakta, ilan edilmekte. Bu çerçevede, ilgili kurumlar, yöre insanları bu planları askıda inceleyip varsa itirazları bunları yine il müdürlüğümüz üzerinden Bakanlığımıza iletmekte. Bakanlığımıza iletdikten sonra bu itirazlar on beş gün, bilemedik yirmi gün içerisinde incelenip sonuçlandırılmaktadır. Gerçekten planı aksatacak, oradaki faaliyeti aksatacak bir yanlışlık var ise bu düzeltilerek, düzeltilen kısım için tekrar bir askı süreci başlatılmaktadır.

İmar planlarıyla ilgili onay durumuna geldiğimizde, turizm merkezleri ve kültür ve turizm gelişme bölgesi ilan edilen yerlerin kıyıya denk gelen yerleri Kültür ve Turizm Bakanlığınca onaylanmakta, yine Kıyı Tebliği, Kıyı Kanunu ve Kıyı Uygulama Yönetmeliği çerçevesinde.

Diğer taraftan, Bakanlığımızın diğer bir genel müdürlüğü olan Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, sorumlu olduğu alanlar çerçevesinde... Nedir bu sorumlu olduğu alanlar? Doğal sit alanları ve özel çevre koruma alanları. Bu bölgelerde de yine Bakanlığımız Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü buradaki imar planlarıyla ilgili işlemleri yürütmektedir. Ben onlardan çok detaylı bilgi almadım, sadece şöyle bir bilgi aldım: “Komisyonumuz eğer bizi de davet ederse korunan alanlardaki balıkçı barınaklarıyla ilgili sorunları, yaptıklarımızı ifade edelim.” Böyle hazır bir şey de gönderdi Sayın Başkanım.

Balıkçı barınaklarının kullanımları... Yine, 16 kanundan bahsetti Sayın Genel Müdürlüğümüz. Biz, tabii, kendi sorumlu olduğumuz kanunlar çerçevesinde konuyu ele alacağız. Burada “Kıyı yapı ve tesisleri hangi amaç için planlandıysa o amaç dışında kullanılamaz.” der. “Kıyı mevzuatına tabi alanlarda, denizde, kıyı ve sahil şeritlerinde imar planları onaylanmadan uygulamaya geçilemeyeceği ve kıyı tesislerinin yapım amaçları dışında kullanılamayacağı...” Evet, kanun var, bunun dışına çıkılamayacağı... Ama görüyoruz ki aykırılıklar var mı? Var; bunun denetiminde sıkıntı var. Kıyı Kanunu çerçevesinde kıyılardaki denetim -sınırlarına göre söylüyorum yine- ya il özel idaresinde ya da belediyelerdedir yani kanun doğrudan bunu böyle söyler. Bu da şu amaçla konulmuştur: Bir taşra teşkilatına verseniz bunu bir makine gücü veya kolluk gücü yok, dolayısıyla özel idarelere ve kısacası yerel yönetimlere verilmiş durumdadır.

Bu sayfayı çok çabuk geçeceğim, Su Ürünleri Kanunu’nda “Balıkçı barınaklarından yararlanma hakkı sadece ticari balıkçılara, su ürünleri yetiştiricilerine verilir.” diyor; doğrudur herhâlde. Diğer taraftan, balıkçı barınaklarının işletilmesine teknik işletme kriterleri dikkate alınarak yine Ulaştırma Bakanlığınca izin verilebiliyor. Motorlar, gemiler, yat limanları, nakliye gemileri, yatlar; bunlara ücreti mukabilinde izin verilebiliyor ama balıkçı teknelerinin balıkçıların ihtiyacının en az yoğun olduğu dönemlerde izin veriliyor diye biliyorum.

Diğer taraftan, balıkçı barınakları yine, Tarım ve Orman Bakanlığımızın izni, görüşü alınmadan hiçbir şekilde başka bir fonksiyona dönüştürülemez. Ola ki bir bölgede balıkçı barınağına ihtiyaç kalmadı, bunun yat limanına dönüştürülmesi gerekiyorsa yine Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınarak, yine yat limanı ile ilgili kriterleri de sağlayıp sağlamadığı Ulaştırma Bakanlığınca ortaya konularak bunda değişiklik yapılması mümkündür.

Balıkçı barınaklarıyla ilgili, imar planı bulunmayan balıkçı barınakları var. Sunumu yapan arkadaşlarımız da baştan belirtti, bizde de 391 görünüyor tamamı ama bu herhâlde 400’de sabitlenecek gibi görünüyor TÜBİTAK’ın yaptığı araştırmaya göre. Evet, biz her zaman imar planını yürütüyoruz ancak bazen yatırımcı planlamadan önce gidebiliyor. Dolayısıyla yapılmış balıkçı barınağının... Sabah Sayın Koç Vekilimiz belirtti “Akçaabat ruhsatlı hâle getirildi, görünür hâle getirildi.” diye ifade etti. Balıkçı barınağının eğer imar planı yoksa kriterlerine uygun hâle getirilerek Bakanlığımızca bu işlemlerde imar planı onay süreçleri yürütülmekte ve bundan sonra da yürütülecektir.

Balıkçı barınaklarında mevzuata aykırı yapılar var mı? Evet benim de çok da rahatsız olduğum damlar var. Bu, maalesef, fonksiyonunun gerektirdiği şekilde kullanılmıyor; bunun da denetiminin sağlanarak esas faaliyet alanına döndürülmesi gerekiyor.

Biz, tabii, hep balıkçı barınaklarından bahsediyoruz. Bir de bu sektörle ilgili yine su ürünleri üretim alanları var. Biz 2010, 2011 yıllarında, 2008-2010 yılları arasında Ege Denizi'nde, Akdeniz'de ağ kafesçiliğine... Ağ balıkçılığı mı diyorlar, ne diyorlar onun adına? Denizde yapılacak üretimle alakalı birtakım...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Kafes balıkçılığı.

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ ERDAL KAYAPINAR – Kafes balıkçılığı... Allah razı olsun.

Kafes balıkçılığıyla ilgili yine tüm kurumlarla beraber birtakım yer seçimleri yaptık denizde. Üzülerek söyleyeyim, o dönemde yapılan yer seçimleri -kusuru da yoktu- açılan davalar nedeniyle iptal edildi. Biz bunu üst ölçekli planlara işleyelim, başka birisi de balıkçılık yapacaksa yanında, sağında, solunda ne var, buna ne kadar mesafede olmam gerekir görebilsin diye ama -tekrar tekrar maalesef diyorum- davalar açılarak iptal edildi. Artık planlara işlemiyoruz, ne imar planı ne üst ölçekli plan, bu sadece yer seçimleri yapılarak yürütülüyor.

Denizdeki yer seçimleriyle de ilgili 2872 sayılı Çevre Kanunu'na şöyle bir hüküm konulmuştu: "Kapalı koy ve körfezle ile doğal sit ve arkeolojik sit alanlarında balıkçılık üretim tesisi kurulamaz." Aynı zamanda onu bir yönetmelikle yayımladı, yönetmelikte de açık denizlerde kapalı koy ve körfezlere en yakın kıyısı 1.250 metre olacak şekilde yer seçimleri... Tabii, bu sadece bir kriter, bunun derinliği... Bunlara, tek tek buraya girmeyeceğim. Kapalı koy ve körfezler ve doğal sit alanları dışındaki alanlarda -eğer denizde bir yer seçmek istiyorsanız- yanılmıyorsa 500 metre civarında olabilir. Burada, tabii, Kültür ve Turizm Bakanlığının kısıtları olabiliyor; turizm tesislerinin önüne böyle bir tesisin kurulmamasını ya da çok dikkatli bir şekilde ele alınması gerektiğini her seferinde vurguluyor.

Diğer taraftan -yine kanun buna müsaade ediyor- kıyıda su ürünleri üretim tesisleriyle ilgili, yetiştirme tesisleriyle ilgili imar planları yine Bakanlığımıza geliyor. Aynı şekilde, tüm kıyı yapılarında olduğu gibi plan hazırlama, görüş alma, onaylama süreci aynı nitelikte devam ettirilebiliyor. Bir sayı verecek olursak, 1996 yılından 2023 yılına kadar kıyı yapılarıyla ilgili onaylanan plan sayısını söyleyecek olursak burada 162 demişiz ancak bazı ilaveleri, değişiklikleri aynı plan üzerinde yazdığımız için 160'ı görüyor, normalde 130 tane ana plan, imar planı Bakanlığımızda 1996'dan 2023'e kadar onaylanmıştır. Bu balıkçı barınaklarından Trabzon Akçaabat Darıca Balıkçı Barınağı, Ordu Gülyalı, Karadeniz Bölgesi'yle alakalı örnek balıkçı barınakları. Yine, Trabzon Yomra, Bursa Mudanya; bunlar imar planı çerçevesinde gerçekleşmiş balıkçı barınakları. Mersin Akdeniz Karaduvar Balıkçı Barınağı, Rize Pazar Balıkçı Barınağı...

Bakanlığımızda şu anda süreci devam eden balıkçı barınaklarıyla ilgili sayı olarak bir bilgi verecek olursam; hâlihazırda Ege Bölgesi'nde 2 adet, Marmara Bölgesi'nde 2 adet, Akdeniz Bölgesi'nde 6 adet, Karadeniz Bölgesi'nde 4 adet olmak üzere toplamda 14 adet balıkçı barınağı işlemleri Bakanlığımızda devam etmektedir. Sadece Bakanlığın sayısını verdim ben ancak aldığım bilgiye göre Kültür ve Turizm Bakanlığında da 10 tane balıkçı barınağı onaylanmış, Tabiat Varlıklarında da 10 tane. Dolayısıyla Türkiye genelinde 150 balıkçı barınağı onaylı şekilde devam etmektedir.

Yapılan bir araştırmaya göre, özellikle Doğu Karadeniz'de yapılan bir araştırmaya göre, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinin yaptığı bir araştırmaya göre, balıkçı barınaklarında ve tabii diğer kıyı yapılarında sediment birikiminden dolayı -sayın vekilimiz bahsetti- balıkçı barınaklarına giriş çıkış olamıyor. Dolayısıyla evet, öncelikle bunun belli periyotlarda tespitinin yapılıp aynı zamanda da taranması gerekiyor. Bunun için de herhâlde makine, teçhizat sayısının artırılması, bu doğrultuda yapılması gerekiyor.

Karadeniz kıyısında evet, kıyı morfolojisi değişmiştir. Benim özellikle üzerinde durmak istediğim -Komisyonda da belki vurgulanması gerekir, sizlerin takdiri- iklim değişikliği göz önüne alınarak, sadece balıkçı barınağı değil, tüm kıyılarda iklim değişikliği olumsuzlukları dikkate alınarak bundan sonraki yapılacak geliştirmeler, faaliyetler bu çerçevede ele alınmalıdır. Deniz suyu işte 1,5 derece ısınacak diyoruz, 2 derece ısınacak diyoruz, bu kapsamda denizler yükselecek diye söylüyoruz hep. Bunun da dikkate alınması gerektiğini ben vurgulamak istiyorum Sayın Başkanım.

Diğer taraftan, bölgelere göre genel bir şey verecek olursam, hangi bölgede kaç tane onaylı balıkçı barınağı var? Akdeniz Bölgesi'nde 13, Karadeniz Bölgesi'nde 61 -Trabzon'un plaka numarasına denk geldi tesadüfen- Marmara Bölgesi'nde 29, Ege Bölgesi'nde 27 olmak üzere Genel Müdürlüğümüzün onayladığı 130 adet balıkçı barınağı bulunmaktadır. Yani bir yerde imar planı olması sorun değil, sorunun imar planına uyulmamasından kaynaklandığını ben söyleyebilirim. İmar planı da yüzde yüz doğru diyemeyiz, tabii ki yanlışlıklar vardır ama esas olan, imar planına uyulması, imar planına aykırı kararlar, yapılar yapılmaması.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mekânsal Planlama Genel Müdürü Sayın Yavuz Erdal Kayapınar, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Milli Emlak Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcımız Fikri Yıldırım burada herhâlde. Sizin bir sunumunuz olacak mı?

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FİKRİ YILDIRIM – Size bırakıyorum efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Eyvallah yani şöyle, tekrara düşmemek üzere varsa olur, yoksa genel sorular içerisinde size düşen bir kısım olursa milletvekilimizden onları cevaplayabiliriz.

MİLLÎ EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI FİKRİ YILDIRIM – Evet, öyle yapalım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanlığından Daire Başkanı Yasin Yıldırım burada. Sizin bir sunumunuz olacak mı?

YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRE BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Evet.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

4.- Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü Mevzuat Daire Başkanı Yasin Yıldırım'ın, balıkçı barınakları konusunda Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün ilgili olduğu mevzuat ve bu konudaki tespitleri hakkında sunumu

YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ MEVZUAT DAİRE BAŞKANI YASİN YILDIRIM – Sayın Başkanım, kıymetli üyelerimiz, değerli hazırun; balıkçı barınaklarıyla ilgili Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü olarak aslında dolaylı olarak bir muhataplığımız var belediyeler, özel idareler ve köyler bakımından. Çok kısa bir şekilde bu yerel yönetimlerin tanımıyla, yerel yönetimlerin nitelikleriyle başlayıp, ilgili mevzuatı hızlı bir şekilde geçip bizim Bakanlığın ilgilendiği kısımlara geçmek istiyorum izin verirseniz.

Anayasa'mıza göre yerel yönetimler il, belediye, köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları yine kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileri bildiğiniz gibi. Yerel yönetimlerin kendi karar organları, kendi bütçeleri ve kanunlar uyarınca icra ettikleri görev, yetkileri ve sorumlulukları bulunmakta. Yerel yönetim türleri olarak da belediyeleri, özel idareleri ve köyleri sayabiliriz.

Türkiye’deki yerel yönetim sayılarından çok hızlı bir şekilde bahsedeyim. Malumunuz olduğu üzere, 30 büyükşehir belediyemiz var, 51 il belediyesi, 51 il özel idaresi, 519 büyükşehir ilçe belediyesi, 403 ilçe belediyesi, 390 belde belediyesi -bunların 3 tanesi son dönemde kuruldu- ve 18.292 tane köyümüz bulunmaktadır. Yine, belediyelerin toplamda, Türkiye çapında 784 bin personeli bulunmaktadır. Belediyelerimizin hizmet verdiği nüfus da ülkemizin nüfusunun yaklaşık yüzde 94,5’una denk gelmekte.

Bu balıkçı barınaklarıyla ilgili mevzuattan defaatle bahsedildiği için burada çok hızlı geçmek istiyorum izninizle. Sadece burada bir şeye vurgu yapmak istiyorum, balıkçı barınaklarının bir kıyı yapısı olduğu; bağlamı bunun üzerine oturtmaya çalışacağım. Balıkçı barınaklarının artık, esasında, kanun, ilgili yönetmelik ve Tarım ve Orman Bakanlığımızın 2020 yılında çıkardığı genelge kapsamında öncelikli olarak su ürünleriyle ilgili kooperatiflere, birliklere ve üretici birliklerine pazarlık usulüyle kiralınması esas olmakla birlikte, burada yeterli talep gelmediği takdirde diğer gerçek ve tüzel kişilere de Devlet İhale Kanunu kapsamında kiralanabilmektedir ihaleyle. Bizim Bakanlık olarak, Genel Müdürlük olarak ilgilendiğimiz nokta aslında yönetmeliğin 17’nci ve 18’inci maddeleri kapsamında. Şöyle ki: Bu balıkçı barınaklarının bir kısmı yapıldıktan sonra geçici olarak yerel yönetimlere devredilmiş -kanunda, yönetmelikte ve son dönemde, 2020 sonrası genelge kapsamında gösterilen- ve kiralınmasına kadar yerel yönetimlerin işletmesinde kalıyor balıkçı barınakları. 18’inci maddede de yine balıkçı barınakları inşa edildikten sonra Bakanlar Kurulu kararları alınarak, her yerel yönetim birimi için ayrı ayrı Bakanlar Kurulu kararı alınarak kesin olarak yerel yönetimlere devredilmiş. Bu devredilmiş olan barınaklarla ilgili Bakanlar Kurulu kararının kaldırılarak ilgili kooperatiflere kiralınmasıyla ilgili bir talep geliyor bize Ulaştırma Bakanlığından ve biz de Ulaştırma Bakanlığından gelen bu talebi o balıkçı barınağını işleten, hâlihazırda işleten yerel yönetim birimine soruyoruz, gerekçeli bir şekilde cevap istiyoruz. Bu devrin uygun olup olmadığı ve bunun kiralınması noktasında rızalarının olup olmadığı noktasında gerekçeli bir açıklama istiyoruz karşı taraftan. Bize yapılan dönüşler değişiyor, onu birazdan arz edeceğim. Biz bu görüşü Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına veriyoruz. Burada sistematigi zaten ilgili bakanlıklar yürüttüğü için daha sonra Tarım ve Orman Bakanlığına devrediliyor, Tarım ve Orman Bakanlığı da yeni kanun uyarınca bunun kiralınmasıyla ilgili işlemleri yapmakta.

Efendim, şöyle: Bizim Genel Müdürlük kurulduğundan itibaren 2018 ve 2021 yılları arasında Taşucu, Mersin; Gülyalı, Ordu; Kilitbahir, Çanakkale; Çeşme, İzmir; Kaleköy, Çanakkale; Asmalı, Balıkesir; Şile, İstanbul ve Karaburun, İstanbul olmak üzere verdiğimiz görüşler bu şekilde. 2021’den sonra bununla ilgili bir görüş gelmedi. Bu konuyla ilgili verilen Bakanlar Kurulu kararları genellikle eski tarihli yani 70’li yıllarda ve 80’li yıllarda. Bu noktada biz devri yapılan yerel yönetimin bu konuya rızasını veya hangi noktada bir itirazının olduğunu özellikle soruyoruz çünkü özellikle bazı küçük birimlerde buraların devriyle ilgili, devirde gönülsüzlük söz konusu oluyor ama daha büyük belediyelerde, daha büyük yerleşim yerlerinde buraların kooperatife devredilmesiyle ilgili olumlu görüş veriliyor. Burada bakarsak Taşucu olumlu görüş bildirmiş, Gülyalı olumsuz, Kilitbahir’de Belediye olumlu görüş bildirmiş ama köy muhtarlığı olumsuz görüş bildirmiş. Burada özellikle köy muhtarlığı buranın kendileri için tarihi bir önemi olduğundan da bahsederek işletmeye devam etmek istediler. Çeşme ve Asmalı’da olumlu; Kaleköy, Şile ve Karaburun’da cevapları bekliyoruz efendim, henüz dönüş olmadı.

Şimdi, bunun dışında yani bizim işletmeci olmamızın dışında bir de az önce Sayın Genel Müdürlüğün bahsettiği şekilde belediyelerin bu alanlarda bazı görevleri bulunmakta, şimdi ben bunu dört ana başlıkta topladım bize belediyelerden intikal eden bilgi ve belgeler noktasında, dört ana başlıktan size arz etmeye çalışacağım.

Birinci başlığımız şu şekilde efendim: Balıkçı barınaklarının, kiralandığı kooperatif veya birlikler tarafından, buralara kaçak bir şekilde elektrik bağlatılarak amacı dışında, özellikle yazlık, sayfiye yer olarak ve balıkçı olmayanlara kiralanarak konaklama yeri amaçlı kullanıldığı yönünde şikâyetler ve dönüşler oldu. Yine balıkçı barınaklarındaki kooperatif işletme binaları -ki kooperatifler şirket esasında biliyorsunuz- ve bunların işletme binaları ile sair ticari ünitelerin -buralarda amacı dışında ticari üniteler de kurulmakta- iş yeri açma, çalışma mevzuatı kapsamında ruhsata tabi olmasına rağmen bu işletmeler yetkili idarelerden, belediyelerden, özel idarelerden ruhsat almadan çalışmaktalar ve bu şekilde kiraya verilmekteler. Yine, balıkçı barınaklarında Bakanlık tarafından, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından inşa edilen yapılar dışında ve amacına uygun olmayan diğer kaçak yapılaşmaları da tespit etmişler.

Yine, barınakların kamuya açık hâlde kullanılması gerekmektedir özel mülk ve benzeri işletme amacıyla kullanıldığı tespiti var. Burada belediyelerin özellikle tereddüt ettikleri ve karşılaştıkları en büyük sorunu şu şekilde arz edebilirim efendim: Şimdi balıkçı barınakları her ne kadar kıyı yapısı desek de aslında kıyı çizgisi, kıyı kenar çizgisi, sahil şeridi ve gerisine doğru genişlemekteler. Burada Kıyı Kanunu uyarınca belediyelerin bir yetkisi mevcut ama belediyelerin hangi yapıda, ne kadar yetkisi olduğuna ilişkin bir belirsizlik söz konusu onlar açısından ve bu özellikle bu barınakları işleten balıkçıların işte izinleri, ruhsatları, ilgili bakanlıklar tarafından verilen izinlerin, ruhsatların durumu, sıhhati noktasında da tespit noktasında da belediyelerin yetersiz olduğu yani bu bilgilere ulaşamadıkları yönünde bir dönüşleri var. O yüzden -her ne kadar- bize dönüşler oldukça, Bakanlığımıza dönüşler oldukça diyoruz yani sizin şu kanun kapsamında şu müdahale etme yetkiniz var ve şu şekilde gerekli önlemleri almanız gerekiyor şeklinde ama tabii, bunlar bize geri dönüş oldukça oluyor. Bizim burada önerimiz efendim, kanun düzeyinde yapılacak bir öneri; burada belediyelerin balıkçı barınakları üzerinde eğer olacaksa, siz öngörürseniz, uygun görürseniz yetkilerinin netleştirilmesi; net bir şekilde hangi alana ne kadar müdahale etmesi gerektiği noktasında bir kanuni düzenleme yapılması durumunda belediyelerin de uygulamada, fiiliyatta karşılaştıkları ve tereddüt ettikleri bu hususların izalesinin mümkün olduğunu düşünüyoruz efendim.

Benim sunumum bu kadar, bu konuyla ilgili bir soru varsa cevaplamaya çalışayım efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Çevre, Şehircilik Bakanlığımızın sunumları bu kadar. Milletvekillerimizden soru sormak isteyen, görüş belirtmek isteyen var mı?

Sayın Karadeniz, buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sunumlar için teşekkür ederiz.

Benim de bir sorum denizcilik atık uygulamasıyla alakalı. Bu, 12 metre üstü tekneler için bir kırk sekiz saati yanılmıyorsa, o saat günlere yükseltildi yakın bir tarihte. Burada bizim kaç tane limanımızda bu atıkları alacak alanımız var? Atıkları tekneler bırakmadıkları için nereye boşaltmak zorunda? Bunun cezasını kim kesiyor? Cezayı kesen kurumlar bu atıklarını nereye boşaltıyor? Yani altyapı olmadan böyle bir ceza müeyyidenin uygulanması ve balıkçılarımızın bu konudaki sıkıntılarıyla ilgili bir görüş almak, bilgi almak istiyorum açıkçası.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler.

Başka soru veya görüş belirtmek isteyen milletvekilimiz herhâlde yok.

Teşekkür ediyoruz.

Cevap için sözü Sayın...

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ ERDAL KAYAPINAR – Vereyim ama cevap yok.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Sayın Genel Müdürüm, buyurun.

Sayın Kayapınar, buyurun.

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ ERDAL KAYAPINAR – Sayın Karadeniz Vekilimizin sorduğu soruyla alakalı, ben buradan anlıyorum ki bu cezalarla alakalı, atıkların nereye döküleceği, atık kabul şeyi var mı, yok mu? Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğünün de davet edilmesi gerektiği sonucuna varıyorum ben burada. Bu bizim iştigal alanımız olmadığı için genel bir bilgi veririm yanlış olur çünkü kıymetli Komisyon üyelerine yanlış bilgi, eksik bilgi de aktarmak istemem, Çevre Yönetiminin davet edilmesi gerekir.

Az önce bir soru daha soruldu “Van’da tarama işlemiyle ilgili denetim yapılıyor mu?” diye, yine o da Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Ben arz ederim efendim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bir ekleme...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Ekleme için buyurun.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Evet, Sayın Genel Müdürüm, bu konuyla ilgili -tabii sizin de uhdenizde olan bir konu- Türkiye’de yeterli alan yok, ben onu size belirteyim. Belki 400 tane balıkçı barınağı varsa oraya giren tekneler içinde belki 3 tanesinde, belki 5 tanesinde -tam sayıyı ben de bilmiyorum ama- böyle ciddi bir sorun yaşanıyor. Olmayan, atıklarını boşaltacak yer bulamayan teknelerimiz... Yani Türkiye’deki limanlarda bununla ilgili ciddi sorunlar yaşanıyor. Cezayı Sahil Güvenlik kesiyor ama Sahil Güvenlik nereye boşaltıyor? Şöyle bir maceratörle kimyasal üstüne dökülerek denize boca edildiğiyle ilgili daha önce bir bilgi gelmişti ama ne kadar doğru bilmiyorum. Cezayı Sahil Güvenlik kesmek zorunda kalıyor ama baktığınız zaman da bununla ilgili bir altyapı yok, bir karmaşa var yani çevreyi koruyacaksa bence bu konunun bir an önce çözülmesi... Hem balıkçılar mağdur hem çevre mağdur hem Sahil Güvenlik mağdur, herkes mağdur bu konuyla ilgili. Yani sizin tabii Genel Müdür olmanız vasfıyla bu konuyu da size iletmış olayım.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Tabii, buyurun.

MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRÜ YAVUZ ERDAL KAYAPINAR – Atık kabul tesisi sayısı ile ilgili bir bilgi iletti arkadaşlar, 151 atık alım tesisi varmış Sayın Vekilim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Sahil Güvenlikle ilgili kısmı da, zaten şimdi sıra Sahil Güvenlik Komutanlığının sunumunda, isterseniz onun kapsamında veya onun sonrasında ifade edebilirsiniz.

Sahil Güvenlik Komutanlığından Komutan Yardımcısı Tümamiral Cengiz Fitoz.

Buyurun.

5.- *Sahil Güvenlik Komutanlığı Komutan Yardımcısı Tümamiral Cengiz Fitoz’un, balıkçı barınaklarının mevcut durumu ve balıkçı barınaklarında güvenliğe yönelik alınabilecek önlemler hakkında sunumu*

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyesi milletvekillerimiz, çok değerli katılımcılar; öncelikle tabii böyle önemli bir konuda burada bulunmak benim için önemliydi, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, tabii özellikle bir denizci olarak beş gün önce Karadeniz’de yaşanan fırtına nedeniyle hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ve denizcilerimize -şu ana kadar 2 denizcimizin naaşına ulaşabildik- Allah’tan rahmet diliyor, sevenlerine, ailelerine başsağlığı diliyorum.

Biz Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak yedi gün yirmi dört saat mavi vatan denizlerimizde vatandaşımıza hizmet odaklı olarak görevlerimizi yerine getirmek, denizlerimizde huzur ve güveni sağlamak için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Tabii, üç tarafı denizlerle çevrili bir ülkemiz var. Ben de İzmit Karamürsel doğumluyum, çok sayıda arkadaşım vardı, vatandaşlarımızın çoğu da denizcilikle ilgileniyorlar, hem profesyonel manada hem de amatör manada balıkçılıkla uğraşan çok sayıda vatandaşımız var. Bu vatandaşlarımıza hizmet etmek de bizim görevimiz, o yüzden burada bulunmak benim için de çok önemli. Tabii, biz hem bu vatandaşlarımıza hizmet ederken aynı zamanda su ürünleri kaynaklarımızın korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve gelecek nesillere, onlara etkin ve verimli bir şekilde iletmek için de çabalarımızı sarf ediyoruz.

Şimdi, tabii, biz bir takdim hazırladık. Takdimimizi daha önce bakanlıklarla koordine kurarak hazırladığımız için daha çok güvenlik esaslı oldu, şimdi müsaade ederseniz o takdimi arz etmek isterim.

Şimdi müsaadenizle takdimimi, balıkçı barınaklarının mevcut durumu ve balıkçı barınaklarında alınabilecek özellikle güvenliğe yönelik önlemler konusunu arz etmek istiyorum. Ülkemizde, biraz önce de belirtildiği gibi, Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre 384 balıkçı barınağı var: Hani başka bir veri olarak da mesela ne söyleyebiliriz? Liman olarak 183 liman, 61 tane de marina bulunuyor, bunların yanında işte 384 tane de balıkçı barınağımız var ve hâlâ da ihtiyaç var çünkü vatandaşlarımız denize çıkmak istiyorlar yani ne kadar yapsak o kadar kaldırırsak gibi bir durum var çünkü gerçekten ihtiyaç var, gözükün bu.

Biz tabii Sahil Güvenlik Komutanlığı olarak denizde kıyısı olan 28 ilimiz ile Van Gölü’nde, Van ve Bitlis olmak üzere toplam 30 ilimizde 106 tane limanda üslü, konuşlu olarak 284 yüzer unsur, 14 helikopter, 3 uçak, 6 insansız hava aracı ve 20 mobil radarla görevlerimizi icra etmeye devam ediyoruz. Komutanlığımızın konuşlu olduğu 106 üs ve limandan 42’si balıkçı barınağı. Tabii bizim balıkçı barınaklarında bulunmamız, konuşlu olmamız, bölgede yaşanan göçmen kaçakçılığı gibi veya diğer yasa dışı faaliyetleri önlememizde bize katkı sağlıyor; yani burada sadece konuşlu olmasak bile bazen o bölgelere gidip, o bölgelerde giriş yapıp bir akşam, iki akşam o bölgede kalıp daha sonra çıkabiliyoruz, dolayısıyla görevlerde unsurlarımızın etkinliğini önemli ölçüde artırıyor.

Tabii, su ürünleri kooperatifleri ve belediyeler tarafından işletilen ve önemli bir kısmı meskün mahaller dışında bulunan balıkçı barınaklarında güvenlik açısından da gelişmeye açık alanlar bulunuyor yani bizzat bot komutanı olarak da grup komutanı olarak da bölge komutanı olarak da çok balıkçı barınağına girdim çıktım, böyle bir gelişime açık alan var. Balıkçı barınaklarının günümüz teknolojik imkânlarından istifadeyle fiziki güvenlik önlemlerinin iyileştirilmesi, karadan, denizden giriş çıkışlarının kamera sistemleriyle takip edilebilir olması, yine aranan askerî vasıf ve teknik şartlar arasında yer alan aydınlatmanın yeteri düzeyde sağlanması güvenlik açısından da önem arz ediyor. Bu sayede barınaklarda düzensiz göç faaliyetleri başta olmak üzere her türlü yasa dışı faaliyete karşı caydırıcılık sağlanabilecektir, ayrıca risk oluşturan tekneler ve kişiler kolaylıkla tespit edilebilecektir.

Şimdi müsaadenizle alınabilecek önlemlerden bahsetmek istiyorum. Bunlar daha çok güvenlik esaslı, biraz önce zaten çoğu konuda balıkçı barınaklarında karşılaşılan sorunlarla ilgili bilgiler verildi. Biz güvenlik olarak baktığımızda, balıkçı barınaklarındaki güvenlik önlemlerinin artırılması maksadıyla barınakların var olan fiziki güvenlik önlemlerinin günümüz teknolojik imkânlarıyla iyileştirilerek denizden, karadan giriş çıkışlarının kontrollü hâle getirilmesine, barınağa giriş çıkış yapan kara ve deniz araçlarının kayıt altına alınmasına ve bu kayıtların elektronik ortamda kolluk kuvvetleriyle paylaşılmasına, yine barınakların yeterli düzeyde aydınlatılması ve kamera sistemleriyle izlenerek görüntülerin kolluk kuvvetleriyle paylaşılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı şekilde biz marinalar için de şu anda çalışıyoruz. Hani marinalarda, balıkçı barınaklarında, limanlardaki bilgilerin bizlerle paylaşılmasının deniz güvenliğine katkı sağlayacağını düşünüyoruz.

Arz ederim, verilecek soruları cevaplamaya hazırız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz Sahil Güvenlik Komutanlığı Komutan Yardımcısı Tümamiral Sayın Cengiz Fitoz’a sunumları için.

Söz almak isteyen, değerlendirmede bulunmak isteyen değerli milletvekilimiz var mı?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Benim bir sorum vardı da.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun, bir soru vardı zaten Barış Bey, tekrar ederseniz.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Buyurun efendim.

Şu atık alım sıklıkları...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bir de bazı kanunlarda tabii İçişleri Bakanlığının kolluk kuvveti durumunda, balıkçılarla bazen karşı karşıya gelebiliyorsunuz doğal olarak ama -burada haklılık, haksızlık tartışmıyorum ama- bazı arkadaşlarımızın ciddi bir şekilde balıkçılara farklı bir baskı uyguladığı konusunda da kulağımıza bazı şeyler geliyor. Yani biraz kanunlar tabii sert, kanunların sert olması gayet doğal ama kanunların herkese eşit uygulanması konusunda da bazı problemler yaşıyoruz. Kendi ilimden örnek verebilirim. Şimdi sonuçta denetleme faktörü ama turizm olan illerde yani işte bir teknenin sadece aileyle denize çıkması bazen cezaya sebebiyet verebiliyor ya da bir teknede 3 kişi balığa çıkmak ama turizmi olan illerde bu biraz çatışmaya dönüşüyor, bununla ilgili bazı önlemler -tabii, sizinle alakalı değil, genel kanunlarla alakalı ama- alınması lazım.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkürler Sayın Karadeniz.

Buyurun.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Çok sağ olun Sayın Vekilim.

Biraz önce arz ettiğim gibi biz hep vatandaşlarımızın yanındayız ama tabii sürdürülebilir, herkese eşit davranma... Mesela çok sayıda şikâyet geliyor, işte CİMER'den geliyor, başka yerlerden geliyor. Şimdi, gidiyorsunuz yani vatandaş kontrol ederken diğer taraftan bazen şikâyet gelebiliyor. Mesela ticari balık avcılığı yaptırma yetkisi yok ama işte bazılarını çıkartıp balık avlandırıyor teknesiyle gibi. Dolayısıyla bu konuda -işte sürdürülebilir balıkçılık özellikle bizim için önemli- balıkçılarımızı kontrol ederken eşit davranmaya çalışıyoruz, personelimizi bu konuda eğitmeye çalışıyoruz ve her zaman da çalışmaya devam edeceğiz. Bu dediklerinizi de dikkate alıp tekrar çalışacağız ama yani elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz efendim.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sintine atıklarının boşaltılmasıyla ilgili Sahil Güvenliğimiz nasıl bir uygulama yapıyor?

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Şöyle efendim: Atıkların boşaltılmasıyla ilgili dediğiniz gibi mesela en ufak bir teknede bile biz genelde belge üzerinden kontrol yapıyoruz. Belgeleri kontrol ediyoruz ama bazen mesela bunun cezası 73 bin lira mı, yanlış mı?

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – 96 bin.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Yani 70 bin lira civarında bir cezası var. Tabii, şimdi, bu çok ağır bir ceza, belge üzerinden genelde kontrollerimizi yapıyoruz. Mesela şunu hatırlıyorum: Ben Ege Deniz Bölge Komutanıyken bir teknenin birkaç kez belgesini kontrol ettik ve hatta birkaç kez belgesini kontrol ettik, sonra görüntülerden, oradan, buradan, belgesi olmasına rağmen vermediğini bile tespit ettiğimiz oldu, o zaman gidip cezayı uyguluyoruz. Yani mümkün olduğunca tabii kontrol etmeye çalışıyoruz ama hani belge olduktan sonra bizim de yapacağımız fazla bir şey olmuyor.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Komutanım, sizin bölgede ya da illerdeki Sahil Güvenlik botları bu atık tesislerinin olmadığı yerde nasıl bir uygulama yapıyor?

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Şimdi, normalde efendim, atık tesislerinin olmadığı yerlerde belediyelerden vidanjör çağırarak yapıyoruz genelde biz bu işleri. Mesela şimdi Kuşadası'nda -bildiğim kadarıyla Kuşadası'nda yok-marinateda konuşluyuz, belediyeden vidanjör çağırıyoruz ve çoğu yerlerde de bu şekilde hallediyoruz çünkü bizim de kendimize ait, hani o bölgede olmayınca bizim kendimize ait de bir atık alım tesisi olmuyor o tip yerlerde.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Tamam, teşekkür ederim.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Gene tabii Sahil Güvenlik Komutanlığının faaliyetleri diğer unsurlarla birlikte Su Ürünleri Kanunu'nun uygulanması açısından da son derece önemli. Özellikle uygulamaya konduğu andan, yürürlüğe girdiği andan sonra bölgelerin tamamında, Marmara Bölgesi'nde trol, diğer bölgelerde de diğer unsurların kontrolü konusunda teşekkür ediyoruz.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Sağ olun.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Diğer unsurlarla, hem Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüzün unsurları hem deniz polisi ve diğer bütün unsurlarla birlikte uygulama açısından son derece önemli ama uygulamayı yaparken gene vatandaş merkezli uygulama yaptığınızı ifade ettiniz; bunun için de özellikle teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Başka ekleyeceğiniz bir husus yoksa TÜBİTAK'ın sunumuna geçebiliriz.

SAHİL GÜVENLİK KOMUTANLIĞI KOMUTAN YARDIMCISI TÜMAMİRAL CENGİZ FİTOZ – Müsaadenizle...

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz tekrar.

TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Kıdemli Başuzmanı, Balıkçı Barınakları Projesi'nin Yöneticisi Doçent Doktor İsmail Önden.

Buyurun Sayın Önden.

Bu, bugünün son sunumu olacak, siz de tekrara düşmeden verileri bize aktarırsanız çok memnun oluruz.

Buyurun lütfen.

6.- TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü Kıdemli Başuzmanı İsmail Önden'in, Balıkçı Barınakları Projesi'yle ilgili çalışmaları, tespit ettikleri sorunlar ve çözüm önerileri hakkında sunumu

TÜBİTAK TÜRKİYE SANAYİ SEVK VE İDARE ENSTİTÜSÜ KIDEMLİ BAŞUZMANI İSMAİL ÖNDEN – Sayın Başkanım, sayın vekiller, genel müdürlerim, komutanlarım, başkanlarım; öncelikle, burada olmaktan dolayı çok gururlu hissediyoruz, bize bu fırsatı verdiğinizden dolayı da teşekkür ederiz.

Bugün genel olarak projenin ilk bulgularını arz etmek istiyoruz. Projemiz 2022'nin sonunda başlamış olup 2024'ün sonuna kadar Türkiye'deki tüm balıkçı barınaklarının mevcut durumunun ortaya konulması, dünyadaki başarılı örneklerle karşılaştırmalarının yapılması, çok fazla sayıda olan kanun, yönetmelik, çok fazla sayıda olan paydaşın bir arada nasıl çalışabileceğinin ortaya konulduğu, yönetim yapısının ortaya konulduğu, dijitalleşmenin nasıl olabileceği ve verim mimarisinin nasıl olabileceği ve bunun, elimizdeki kaynakların hizalandığı, dengeli bir şekilde planlandığı gelişim yol haritası ve işletme modelinin ortaya konulduğu adımlara sahiptir. Biraz detayına bakacak olursak mevcut durum analizi kapsamında bütün mevzuat ortaya konuluyor ve bütün balıkçı barınaklarıyla alakalı yerinde mülakatlar gerçekleştiriliyor ve biz bunu tamamladık yani “400 nokta” dediğimiz balıkçı barınağı potansiyeli taşıyan yani önemli olarak gördüğümüz her yere giderek, bir-bir buçuk saatlik detaylı mülakatları yaparak buradaki fotoğrafı ortaya çıkardık.

Bu 400 rakamını da açıklamak istiyorum. Normalde 384 tane balıkçı barınağı mevcuttur ama toplam kıyı yapılarına baktığımız zaman, 500'ün üzerinde kıyı yapısı mevcut; bunların bazıları kayıt dışı, bazıları doğal olarak barınma noktaları. Biz en önemli gördüğümüz 400 taneyi seçerek bunların üzerinde ilerlemeye başladık. Dediğim gibi bu 400 noktanın her birine giderek oradaki barınak yöneticileriyle detaylı mülakatı yaptık ve az önce sorulmuş olan soruların hemen hemen hepsini hızlıca çıkarma şansımız oldu yani atık noktası kaç tane var, biliyoruz; kaç yerde restoran var biliyoruz, kaç yerde mendirek var, tali mendirek var, biliyoruz; kaç metrelik mendirekler var, biliyoruz; bunların her birini detaylı olarak biliyoruz ve bunları sadece mülakat yaparak değil, yerine giderek 1/1.000'lik haritalarını çıkardık ve mülakatlarda sorunları tespit ettik. Sorunları sadece açık uçlu olarak tespit etmedik; bunları “text mining” bu veri madenciliğiyle de sınıfladık ve en önemli sorunlar nelerdir, ortaya çıkardık. Bugün de özet olarak arz etmek isteriz.

Muadil ülke değerlendirmesi ve barınak sınıflandırması bu mevcut durum çalışmalarından sonra ortaya konulacak iş paketi. Elimizde çok büyük bir envanter olduğu için bunların her birine aynı politikayı oluşturmak, her birine aynı kararları almak akılcı olmayabilir. Dolayısıyla bunların bölgesel, fonksiyonel -yani bazıları turizm özellikleri taşıyor, bazıları tamamen balıkçı- özelliklerine göre sınıflandırılması, ardından yönetim ve işletim modellerinin oluşturulması bizim çalışmamızın odağını oluşturuyor.

Son olarak da bu verileri nasıl bir mimaride ve gelişme yolu haritasında oluşturmaya çalışıyoruz? Yani bizim bugün yaptığımız mülakat, bu veri analizleri vesaire -az sonra bunların detaylarına gireceğim- tek seferlik fotoğrafı ortaya koyuyor. Bunların sürekli olarak güncel tutulabilmesiyle alakalı da nasıl ilerlememiz gerektiğini sizlere arz etmek istiyoruz; bu projenin temel odağı... Projenin gerekçesi -az önce genel müdürlerimiz, başkanlarımız detaylıca arz ettiler- ortada çok karmaşık yapıda

yönetilen bir yapı var ve çok sayıda var; buradaki tespitler nedeniyle Bakanlığımızın, Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün talebiyle biz TÜBİTAK TÜSSİDE olarak bu çalışmaya başladık.

İlk önce, genel balıkçılık istatistiklerinden bahsetmek istiyorum; çok hızlı geçeceğim ama Türkiye'nin balıkçılıkta dünyada nerede olduğuyla başlamak lazım. Türkiye, Akdeniz ve Karadeniz olarak 1950'lerde dünya balıkçılığının yüzde 3,8'ini karşılarken 2020'li yıllarda yüzde 1,3'üne düşmüş durumda. Bunun gerekçesi Çin'deki üreticilik faaliyetleri, Asya'daki iç su yolları diyebiliriz daha doğrusu. Avcılık ve tüm üretime baktığımız zaman da Akdeniz ve Karadeniz dünyanın yüzde 1'ini ifade ediyor yani ülkemiz demiyorum, Akdeniz ve Karadeniz dünya balıkçılığının yüzde 1'ini ifade ediyor. “Peki, Türkiye nerede?” dersek Türkiye, değişmekle birlikte binde 4 ila binde 5 aralığında bir istatistiğe sahip yani Türkiye Akdeniz ve Karadeniz'deki balıkçılık alanındaki en önemli ülke; evet, dünya oranına baktığımız zaman, o üretim kapasiteleri olarak belki gerilerde olabiliriz ama oran olarak baktığımızda, binde 5 civarında bir pazar payımız mevcut ve üreticilik konusunda yani avcılıkta rakam sabit, kapasite sabit olduğu için ama üreticilikte ciddi ilerleme mevcut; bu artış bu balıkçılık kıyı yapılarıyla alakalı olan talep baskısının da artmasına sebep oluyor.

Biz projede ne yapıyoruz yani bu yaptığımız işler nasıl planlandı, bunu gösteren bir metodoloji. Sol üstte mevcut durum analizleri var, bunlar tamamlandı, ekosistemi haritaladık; mevzuat, belgeler, saha çalışmaları vesaire, bunlar tamamlandı, “benchmark”lar tamamlandı; dünya örnekleriyle karşılaştırdık, 30 tane ülkeyle karşılaştırmamızı tamamladık, veri analizlerini tamamladık, bunların balıkçılık veya buradaki diğer istatistiklerle ilişkisi olduğu için bunları tamamladık. Artık buralardan problemlerin ortaya konulması, çözümlerin ortaya konulması, bunların maliyetlerinin ortaya konulması ve bütçesel olarak yol haritasının ortaya konulması aşamalarına geliyoruz. Bu projenin nerede olduğu çok mühim değil, 3 tane mevcut durum analizi kapsamında temel çalışma yaptık; mevzuatların incelenmesi, 1/1.000 ölçekli imar durumlarının ortaya konulması ve haritaların ortaya konulması, sorunların ve ihtiyaçların tasnif edilmesi ve değerlendirilmesi. Dedikimiz gibi, bütün envanteri ortaya koyduk ve yapıların imar durumları şu anda ortaya konuldu. Bu haritalar ortaya çıkmış durumda yani bu ortaya konulmuş dediğimizde ne gibi bir durumdan bahsediyoruz. Bunlar bizim saha ekibimizin gidip almış olduğu orta fotolar, çeşitli yerlerden seçim yaptık; İstanbul Beykoz, Muğla Yalıkavak, Samsun Terme; bunların görüntülerini görüyoruz. Birkaç tane daha örnek verelim diye koyduk, mavi çünkü rahatlatıyor hepimizi, öyle bir görelim diye. İşte, Edirne İbrice, Kastamonu İlişi, Antalya'daki balıkçı barınaklarını da gördük. Burada aslında bunları koyduğumuz zaman şunları görüyoruz: Her birinin yapıları benzer ama farklı bir taraftan da yani kiminde iskeleler var, kiminde iskeleler yok vesaire. Bunları biz nasıl haritaladık? Bu orta fotoları aldık, uzaktan algılamayla buradaki sınır çizgilerini, iskeleleri vesaire akıllandırdık ve bunların her birinin öz nitelik verilerini ortaya koyduk yani herhangi bir yerde “iskeleleri süzün” dediğiniz zaman biz direkt iskeleleri görüyoruz; “restoranları süzün” dediğinizde restoranları görüyoruz; artık bu veriler akıllandı, bunları görebiliyor durumdayız.

Sadece bunları da yapmadık; bütün il müdürlüklerinden, barınaklardan kaç tane tekne olduklarını aldık ve kapasite planlarına göre bunların bağlama planlarını da ortaya koyduk ve bu sayede balıkçı barınaklarının kapasite modeli ortaya konulmuş oldu, kapasite kullanımları ortaya konulmuş oldu; nerede fazla talep var, nerede az talep var, bunları da görebiliyor durumdayız.

Az önce arz etmiştim, detaylı bir mülakat yaptık. Burada, her barınakta 289 tane soru sorduk ve bunların her birini sistematik olarak aynı şekilde soruyor olduk. Tabii, bunların her biri sayısal veri değil; bunların haricinde nitel veriler var, derecelendirme verileri var, bunlar bizim daha sonra kuracağımız olan barınak sınıflandırılması, yönetim yapısı, veri mimarisi çalışmalarının da altlığını

oluşturan başlıklardı. Çok iyi görünmüyor, bu özeti gösteriyor ama bu balıkçı barınağı karnesi 400 tane balıkçı barınağında ne olduğunu biz burada görebiliyoruz. Kim tarafından işletiliyor, işletilen kişinin adı soyadı, balıkçı barınağın adı, statüsü -çünkü bunların hepsi balıkçı barınağı değil; doğal barınma yerleri var, barınak alanları var- kim işletiyor, en son ne zaman kiralandı, ne zaman bitiyor, ne kadar kira ödüyorlar, kaç tane tekne var, bağlantı yolları, bağlantı yolunun ihtiyacı karşılaması, dalgakıranların özellikleri, herhangi bir tamir ihtiyacı var mıdır, kumlanma durumları, ihtiyacı var mıdır; bunların her birini detaylı olarak tek tek sorduk, çok özet birkaç tane istatistik koymak istedik yani bunları sorduk ama ne işe yarıyor? Mesela, ana mendirek 400 barınağın 350 tanesinde var, tali mendirek 271 tanesinde var, iskele 147 tanesinde var. Bunların sağ tarafta -görünen tarafta- onarım ihtiyaçları, ana mendirek var ama bunların mesela yüzde 10'unun çok acil tamire ihtiyacı varmış. Yükleme boşaltma rıhtımı 160 tanesinde var, bunların yüzde 4'ünün çok acil tamire ihtiyacı varmış. Fener, çakar... Yani şunu anlatmaya çalışıyorum: Herhangi bir konu başlığında bizim odağımıza denk gelen başlığı arattığımız zaman altyapı, üstyapı çok rahatlıkla görebiliyoruz. Mesela, tuvalet 186 tanesinde varmış, elektrik 200 tanesinde varmış, balık satış yeri 104 tanesinde varmış, aydınlatma 264 tanesinde varmış gibi bu rakamlar artık bizim istatistik verilerimize dönmüş durumda.

Bunun haricinde ne yaptık? Tüm balıkçılık istatistiklerini aldık çünkü balıkçılık istatistikleri bu balıkçılık tesisleri dediğimiz deniz ile kara arasındaki bağlantıyı kuran stratejik tesisler, bunların bağlantıları. Mesela, Samsun'da 54 bin tonluk balıkçılık söz konusu olmuş, İstanbul'da 22 bin tane balık çıkarılmış. Sağ tarafında, ikinci istatistik, avcılık bölgeleri. Hangi avcılık bölgelerinde ne kadar balık tutuldu, bu balık hangi tür balık, bu balık hangi tekne tarafından tutuldu, hangi balıkçı barınağından bunlar dışarı çıkarıldı, bunları da artık görebiliyoruz. Bu veriyi bu hâle getirdikten sonra mesele tanımlayıcı istatistik noktalarına geliyor. İşte, aylık olarak koyduğumuz zaman, balık türlerine baktığımız zaman, işte "En fazla hamsi tutulmuş, sonra palamut gelmiş." gibi, bunları da görebiliyor durumdayız.

Bunlar bizim denizlerimizdeki avcılık yaptığımız av bölgeleri, sol taraftaki gibi bize teslim edilmişti yani bu çizim olarak vardı, sağ taraftaki de artık harita verileri; hangi bölgede ne balığı ne kadar sıklıkla tutulmuş, ne yoğunlukla tutulmuş, bunları artık biz rahatlıkla görebiliyoruz ve bunun bir sonraki yıl verisi geldiği zaman hızlıca güncelleme şansımız olabiliyor.

Dediğim gibi, balıkçı barınaklarında mülakatlar yaptık ve bu mülakatlar kapsamında, insanlar hem balıkçılık tesisi hem de yönetim anlamındaki problemlerini bize ifade ettiler yani üst taraftaki mavi olarak gördüğünüz sorunlar yönetim problemleri, alt taraftakiler de diğer problemler ve genelde altyapıyla alakalı problemleri ifade ediyor.

En sık görülen problemleri arz etmek isterim: Barınağın kiralanamaması, yönetsel işletim problemleri, güvenlik sorunu, kaçak yapılaşma gibi taraflar; bunlar tamamen mevzuatsal olarak çözümlenmesi gereken başlıkları ifade ediyor. Aşağıda da sığlaşma ve kumlanma sorunu, tarama ihtiyacı -en fazla ifade edilmiş- kapasite yetersizliği, ana mendireğin kullanılamaması veya kaymaların olması, dalga atlaması, rüzgârın içeriye girmesi, oradaki projenin tam olarak tamamlanmamış olması, rıhtım çökmesi gibi altyapı ve üstyapıyla alakalı ifade edilmiş olan problemler de var. Bunlar da barınak barınak görülebiliyor. Bunun haricinde balıkçılıkla alakalı problemler de konulmuş oldu ama bugün kıyı yapılarıyla alakalı gündem olduğu için bunun detayına da girmek istemedik. Bunlar da -az önce de söylediğimiz- yönetim problemleriyle alakalı detayları ifade ediyor yani bunların her birinin alt başlıkları da tarafımızca analiz edilmiştir.

Özetlemek gerekirse bulgularımız noktasında problemleri, balıkçılık ekosistemiyle alakalı bir tespitimiz var; hem yurt dışı örnekleriyle alakalı hem Türkiye’de gitmiş olduğumuz, iletişim kurmuş olduğumuz paydaşlarca söylenilen şey şu: Sistem dediğimiz yani kanun, mevzuat -artık ne şekilde ifade edilecekse- burada sistemin işletilmesiyle alakalı bir problem var. Az önce Komutanım ifade ettiler: “Cezanın büyüklüğü.” Yurt dışına gittiğiniz zaman balıkçılarla konuştuğunuzda sizlere şunu söylüyorlar, “Siz bunu yapmıyor musunuz?” dediğinizde “Niye yapayım? Deniz bize ait, eğer bunu yaparsam daha sonra ben ekmek yiyemem.” gibi bir farkındalık var. Diğer tarafa, yönetime gittiğiniz zaman da onlar da “Biz kuralı koyuyoruz, daha farklı bir sıkıntı yok.” gibi bir durum var ama biliyorsunuz, kural koyulduğu zaman genelde uygulanabilir olması önemlidir yani herhangi bir “web” sitesi kullanıyorsanız, uygulanabilirlik; herhangi bir telefon kullanıyorsanız, sürdürülebilirlik, uygulanabilirlik. Bizim, yönetim açısından baktığımızda, kanun ve mevzuatlarda çok fazla paydaş olması, bu paydaşların görece bazen birbirleriyle iletişime geçemiyor olması veya bu konunun çok karmaşık olması nedeniyle konunun özelinde bir kanuna ihtiyaç duyulması konusunda bir tespitimiz mevcuttur.

Barınak özeline geldiğimizde, birincisi, imarla alakalı problemler ve burada, bunun sonucu ortaya çıkan mülkiyet sorunları; sonuçları da barınağın kiralanamaması, barınak işletilememesi, güvenlik açıkları, imar durumu, barınağın potansiyelinden sınırlı fayda üretilmesi, gayriresmî şahısların yapıda sahiplik iddia etmesi gibi hususlar bizim tespitlerimizden bazıları. Barınak alt ve üstyapılarıyla alakalı eksiklikler söz konusu; balıkçılık faaliyetlerindeki aksamalar, kapasite yetersizliği, vukuatlar, hırsızlık, ürün kalitesinin etkilenmesi gibi hususlar var. Bu, alt ve üstyapı gibi görünüyor ama bu da dönüyor dolaşıyor, yine sistem boyutuna geliyor çünkü bazı barınaklar çok ciddi gelir üretici fonksiyona sahip. Bu, turizm gerekçesi olabilir çok net balıkçılık yapılmasıyla alakalı. Dolayısıyla bunlara bir çatı altında, bir pota altında baktığımız zaman, belki de o gelir getirici faaliyetler bu maliyet oluşturuca faaliyetleri karşılayabilecek tarafta yani devletin her noktaya gidip, bu yatırımları yapıp bunları takip etmesi o kadar kolay değil; mesele sadece para değil yani bunun yönetim olarak da takibi görece zor olabilir. Dolayısıyla burada bir sisteme ve fayda sağlayacak yapıya çevrilme ihtiyacı söz konusu.

Sonuçta, biz doğal kaynaklar olarak çok çok zengin bir ülke değiliz, petrol falan her taraftan fışkırmıyor ama bizim de denizlerimiz var ve Akdeniz’in en önemli balıkçılık ülkesi olarak buradaki faydalar bizim balıkçılık kıyı yapılarımızı destekleyebilir. Altyapısal eksiklikler sebebiyle olan değer kayıpları söz konusu; balıkçıların maliyetlerinin yükselmesi, hizmet sunularak değer oluşturulmaması, kaçak yapılaşma, kaçak iş gücü, istihdamın artmasının önündeki engeller, barınak kapasitelerinin verimli kullanılamaması, bir diğer bağlamda, işte, barınak kapasitesinin aktif kullanılamaması meselesi var. Bu barınak kapasitesinin yüzde 100’ünden fazlasını kullandığını ifade eden bir barınak ama buraya 2 tane parmak iskele atsak belki de kapasitesinin yüzde 20’sini kullanıyor bile diyebiliriz. Dolayısıyla sadece tesis değil, bu tesislerin işletilmesi konusunda da tespitlerimiz var.

Su ürünlerinin kara yolu mobilitesi yani kara yoluyla genelde bizim balıklarımız taşınmıyor çünkü deniz yoluyla götürülmesi veya o kadar hızlı olamaması sonuçları var. Bu da hem çevresel hem de ekosistem konusundaki hususlarda sorunlar yaratabiliyor durumda.

İl, ilçe merkezlerindeki özel tekne talepleri; özellikle pandemi sonrasında özel tekne konularında talepler var yani marinalara alternatif olarak balıkçı barınaklarına bakarsak bu talep doğal görülebilir ama burada yine dönüyor dolaşıyor adil kullanım, faydanın doğru üretilmesi, dolayısıyla burada da diyoruz ki kanun ve mevzuat gereğinin sağlanmasıyla talep doğru yönetilebilirse yüksek katma değer potansiyeli söz konusudur.

Çalışmalar kapsamında, mevcut durum çalışmalarını tamamladığımız için bu noktaya kadarki durumu arz etmek isteriz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Önden, çok detaylı bir sunum oldu, güzel oldu.

Görüş belirtmek isteyen milletvekilimiz, sorusu olan milletvekilimiz varsa lütfen buyursun.

Buyurun Sayın Karadeniz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Teşekkür ederim.

Hep ben konuşuyorum diye şey yapmayın çünkü sayımız azaldığı için..

Ben teşekkür etmek istiyorum. Türkiye’deki sorunları, çok detaylı olan sorunları kısa bir şekilde özetlediniz aslında. Bu yaptığınız çalışma aslında Türkiye’ye referans olacak bir çalışma. İçeriklerine girdiğiniz zaman tabii ki çok daha sorunların olduğunu siz de biliyorsunuz ama bu çalışma referans alınırsa birçok sorunun çözülebileceği noktasında ben kanaat getirdim.

Teşekkür etmek için söz aldım.

TÜBİTAK TÜRKİYE SANAYİ SEVK VE İDARE ENSTİTÜSÜ KIDEMLİ BAŞUZMANI İSMAİL ÖNDEN – Biz teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Evet, tabii, bu çalışma Tarım ve Orman Bakanlığı Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüz tarafından TÜBİTAK’a yaptırıldı. Dolayısıyla bu çalışma...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Onlara da teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Onlara da mı teşekkür edelim? Evet, Barış Bey “Onlara da teşekkür ederim.” Dedi, Genel Müdürlüğümüze de teşekkür ediyoruz.

Bu verilerin elde olmasının çözüm için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Bunun neticesi... Biraz daha geliştirilecek herhâlde bu çalışma, öyle mi?

TÜBİTAK TÜRKİYE SANAYİ SEVK VE İDARE ENSTİTÜSÜ KIDEMLİ BAŞUZMANI İSMAİL ÖNDEN – Bu mevcut durum çalışmasını tamamladık Sayın Vekilim, çalışmanın yarısı tamamlandı henüz; bu bulgularla daha sonraki politika, yol haritasını ortaya koyacağız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – 2024 sonuna kadar devam mı?

TÜBİTAK TÜRKİYE SANAYİ SEVK VE İDARE ENSTİTÜSÜ KIDEMLİ BAŞUZMANI İSMAİL ÖNDEN – 2024 sonu, evet.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ama o kadar vaktimiz de olmayabilir yani gidişata göre.

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) – Keşke bizimle beraber aynı zamanda gelse.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, bizim Araştırma Komisyonumuzun dört aylık; üç ay artı bir aylık süresi olduğu için bu detayları da gene paylaşmaya devam ederseniz bizimle, biz de çözüm önerileri kısmında, raporun sonuç kısmında bunlardan da faydalanmak istiyoruz. Uzmanlarımız da sizinle irtibat hâlinde olurlar.

Tekrar teşekkür ediyoruz bu çalışmalar için, verdiğiniz bilgiler için.

Başka eklemesi yoksa milletvekillerimizin sunum kısmını böylece tamamlamış olalım.

Tarım ve Orman Bakanlığımızın, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın, Sahil Güvenlik Komutanlığımızın, TÜBİTAK'ımızın ve İçişleri Bakanlığımızın temsilcilerine teşekkür ediyoruz bu sunumlar için ve burada bulundukları, değerli bilgiler verdikleri için. Biz, Komisyonun daha sonraki toplantıları için çalışmaya devam edeceğiz. Sizlere bir kez daha teşekkür ediyoruz; sunumlarımız ve buraya geldiğiniz için, verdiğiniz değerli bilgiler için teşekkürler.

Komisyonumuzun önümüzdeki haftaki ve daha sonraki programlarıyla ilgili bir genel bilgilendirme yapmak istiyorum. Sizler eğer isterseniz ayrılabilirsiniz Değerli Genel Müdürlerimiz, değerli temsilciler, değerli bürokratlar.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı İsmail Emrah Karayel'in, Komisyonun gelecek haftalarda yapacağı saha çalışmalarına ve programlara ilişkin açıklaması

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Biz genel bilgilendirmeye devam edelim. Önümüzdeki hafta, ayın 1'i itibarıyla, cuma günü İzmir'de, Ege Üniversitesinde su ürünleri fakültelerinin dekanlarıyla ve beraberindeki heyetlerle işin akademik tarafının da balıkçılık ve su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların akademik tarafının da dinleneceği bir çalışma yapacağız. Sizlere bunun detay bilgisi ve program bilgisi de aktarılacak zaten sekreteramız tarafından, uzmanlarımız tarafından. Daha sonra İzmir'de saha çalışmamız söz konusu olacak; üretim tesislerini ziyaret edeceğiz, çeşitli tesisleri ziyaret edeceğiz. Gene, Ege Bölgesi'ni genel itibarıyla temsil etmesi açısından yetiştiriciliğin çok yoğun olarak yapıldığı yerlerden biri de Muğla. Bu kapsamda, Muğla'ya devam edip, Muğla'da hem yetiştiricilik tesislerinde, hem işleme tesislerinde ve diğer tesislerde saha çalışması gerçekleştirip orada sektör temsilcileri ve gene diğer temsilcilerin katılacağı bir sunum alacağız, brifing alacağız, değerlendirme yapacağız.

Bu kapsamda, önümüzdeki hafta artık sahadayız, ondan sonraki hafta planlamamız Karadeniz'de olmak. Ege'yle başlamamızın sebebi, orada su ürünleri fakültelerinin dekanlarıyla bir toplantı yapacak olmamız; Ege Üniversitesi Rektörünün de -Sayın Rektörün- böyle bir başkanlık durumu olması hasebiyle orada toplanılması daha uygun oldu. Dolayısıyla daha sonra Karadeniz ve iklim şartlarını da değerlendirerek, içeride yapacağımız, iç sularda yapacağımız değerlendirmelere, çalışmalara, saha çalışmalarına devam etmeyi planlıyoruz; netleşmedi ama planlamamız o yönde. Van'la başlayıp, daha sonra Kayseri'yi ziyaret edip, daha sonrasında Marmara ve en son -iklim anlamında da daha yumuşak olması hasebiyle- Akdeniz Bölgemizdeki saha çalışmalarımızı tamamlayıp inşallah ondan sonra burada tekrar -geçen toplantıda da ifade ettik- dinlenilmesi gereken paydaşlar olursa onları da dinlemek üzere Mecliste bulunacağız. Dolayısıyla önümüzdeki hafta inşallah hep birlikte saha çalışmamızda olmak dileğiyle diyorum.

Gerçi 2 milletvekilimiz dışarıda ama onları da biraz bekleyebiliriz. Görüş bildirmek isteyen, bir teklifi olan varsa...

Karadeniz planlamamızla ilgili Osman Bey'le irtibatla olunursa, o planlama biraz da milletvekillerimizin talebine göre yapılacak yani başlangıç yerini, bitiş yerini biraz öyle planlayalım istiyoruz. Dolayısıyla, Osman Bey'den de talepler varsa, irtibatla olursanız, burada ifade etmek istediğiniz diğer hususlar varsa onları da lütfen ifade ederseniz memnun oluruz. Hem böylece önümüzdeki hafta veya daha sonraki haftalardaki çalışmalarda bize ışık tutar. Fikir beyan etmek isteyen?

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Evet, ben.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Buyurun.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkanım, şimdi, bildiğim kadarıyla önümüzdeki hafta sonuna bir İzmir ve Muğla planlamamız var.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, biraz önce onu söylemiştik.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Bizim de bu hafta sonu yani o bahsettiğimiz tarihlerde milletvekili kampımız var, özellikle yerel seçim odaklı yani oraya katılmamız gerekecek. Biz en azından birer vekille planlamayı yapıp işte, mesela, bir kişi İzmir bölgesine katılıp kampa geri dönecek veya diğeri Muğla’ya gidecek, tam bir katılım sağlayamayacağız; görüntü öyle, onun bilgisini vermek istedim. Ondan sonraki süreçlere artık mümkün olduğu kadar tam katılım sağlamaya çalışacağız.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Bu katılım konusunda, tabii, bu tip durumların bütün hepsini değerlendirmek isteriz aslında. Ne zaman belli olduğunu ben tam bilmiyorum ama.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Çok yeni belli oldu.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Planlamadan önce belli olmuş olsaydı... Bunlara da özellikle dikkat etmek istiyoruz ama dediğiniz gibi, bir çözüm bulmuş olmanız çok önemli. Temsilci olarak sizlerin de bulunması, orada, sahada yani İzmir’de, dediğiniz gibi, bir milletvekilimiz olabilir Cumhuriyet Halk Partisinden, işte, Muğla’da bir milletvekilimiz olabilir. Sizlerin görüşleri de sahada bulunmanız da önemli. İnşallah, bundan sonraki, Karadeniz’de yapacağımız çalışma bir programa denk gelmez, hep birlikte oluruz demiş olalım.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – İnşallah.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Barış Bey de geldi.

Önümüzdeki haftayı konuştuk, ondan sonraki süreci konuştuk.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Bizim önümüzdeki haftayla ilgili bir sıkıntımız var ama çözeceğiz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Evet, Sayın Ertuğrul söyledi “Bir şehirde bir milletvekiliyle, öbür şehirde belki başka milletvekiliyle temsil edip çözmek istiyoruz.” dedi. Biz de memnun oluruz.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Kamp 1’i ile 3’ü arası ama valla, hepimiz için, bu Komisyon, bizim kamptan daha önemli. Komisyonun sekteye uğramaması adına -hiçbir talebimiz yok ama- gerekirse ben orayı feda edeceğim gerekirse Eylem Bey; aramızda paylaşacağız, o üç günlük kampı gene o programda denk getireceğiz.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Muğla’da sizin olmanız da önemli, oraları da bilen birisi olarak.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – İzmir’deki akademik programla ilgili de bir önerim vardı, hocalarıma da söyledim. Orada dekanlar nezdinde toplantı gibi bir şey oluyormuş ama bence dekanlar nezdinde o toplantı verimli olmaz; dekanların haricinde, en azından o üniversitedeki hocalarımızdan da -yani yetiştiricilik olabilir, üretim olabilir- 3-4 kişi de o toplantıya gelirse daha verimli olur çünkü akademi arasındaki, kendi içlerindeki problemler bazen dekanlar nezdinde bize yansıyor ama hocalarımız da katılım sağlarsa daha faydalı olur diye hocalarımıza zaten söylemiştim.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Orada zaten “Beraberindeki heyet de toplantıya katılacak.” diye bir yazışma yaptık yani sadece dekanların şahsında bir şey değil. Onların gene su ürünleri fakültelerinden, ilgili fakültelerden getirecekleri heyetin bu toplantıdan bilgileri olduğu için, ifade etmek istedikleri hususlarla ilgili hocaları, akademisyenleri de getirecekler yani sadece bir kişiye

mahsus, sadece dekanlara mahsus bir toplantı planlamadık açıkçası. Orada da tabii yazışmayı biz rektörlük marifetiyle dekanlık üzerinden yaptık, dolayısıyla böyle bir durum var; sadece dekanlara has bir toplantı da değil yani yanlarında ilgilileri getirirler diye tahmin ediyoruz, bekliyoruz, öyle bir beklentimiz var. Maksat en çok faydaya ulaşmak, dolayısıyla herkesi de böyle bir arada bulmuşken bir müzakere zemini de olur, ortak bir yere varılır diye düşünüyoruz ama varılmasa bile müzakere çok önemli, farklı fikirlerin birlikte, aynı ortamda ifade edilmiş olması önemli. Akademisyenler anlamında da ben, sizin de ifade ettiğiniz şeyin sağlanabileceğini düşünüyorum. Tabii, bilmiyoruz neyle karşılaşacağız. İnşallah öyle olur.

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Komisyon toplantımız bence en azından tutanaklar açısından çok verimli geçiyor. Belki şöyle algı olabilir: Türkiye’de, işte, bu Komisyonla ilgili çok lansman veya şey olmadı ama -yani bu Komisyonla daha önce dinlediğimiz için- bu tür kurumları da o dönem çağırmaştık. Verdiği bilgiler çok kıymetli ama -gene tutanaklara geçmesi adına söylüyorum- çok fazla kurum, çok fazla bakanlık bu sektörle ayrı ayrı ilgilendiği için, bir sorunun çözüm noktasında biraz daha yalınlaşması, işte -gene getireceğim- bununla ilgili bir bakanlık kurulması kurumların verdiği bilgiye göre de artık biraz daha önem arz ediyor diye düşünüyorum. Toplantılar verimli geçiyor, onu da belirtmek istiyorum.

BAŞKAN İSMAİL EMRAH KARAYEL – Teşekkür ediyoruz.

Biz de bütün milletvekillerimize katkılarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Başka ifade etmek istediğiniz husus yoksa toplantıyı kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 16.12

